

ELŐFIZETÉS Ár
 Egész évre 5 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr
 Bérmentelen levelek
 csak ismert korszakok fo-
 gadatnak el.
 Kéziratot nem adhatnak
 vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilatkozat minden gar-
 mondó díja 20 kr.

Z E M P L É N.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

HÍRDETÉSI DÍJ:
 hivatalos hirdetéseknel:
 Minden egyes sor után
 1 kr.
 Azonfelül bérlet 30 kr.
 Kiemelt díszített s kör-
 zettel ellátott hirdeté-
 nyekért természetesen
 minden 10 centiméter
 után 3 kr számítatik.
 Állandó hirdetéseknel
 kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetők a „Zemplén”
 nyomdába küldendők.

HIVATALOS RÉSZ.

9899. 9910. sz. *Zemplénavármegye alispánjától.*
Zemplénavármegye közönségének.

A mellékelt hirdetés közönség céljából közöltetik.

S. a. Ujhely, 1889. július 2.

Alispán helyett:

Viczmány Ödön, főjegyző.

Pályázati hirdetés.

Goldgráber Hani a S. a. Ujhelyben levő vármegyei mérték hitelesítő hivatal bérletének és kezelőjének halála folytán köztudomásra hozatik, hogy a kérdéses mérték-hitelesítő hivatal használatára pályázók zárt ajánlataikat a f. évi július hó 20-ig az alispáni hivatalhoz adják be.

A pályázók kérvényeikben az egy évi hasznabéri összeget, mint biztosítékot (cautio) mellékelni tartoznak. Melléklendő továbbá az erkölcsi magaviseletük és életkorukról szóló bizonylat.

Végre tudatom, hogy a mérték-hitelesítésben való jártasságról szóló képesítési okmányokkal bírók elsőbbséggel bírnak; azoknak ellenben, akiknek ily képesítési okmányuk nincs, kötelező nyilatkozatot kell tenniük, hogy az e tárgy vizsgát legfeljebb 3 hónap alatt leteszik.

S. a. Ujhely, 1889. július hó 2.

alispán helyett:

Viczmány Ödön, főjegyző.

8682. sz. *Zemplénavármegye alispánjától.*

Körösvények.

I.

Zboj község határában I. évi május hó 21-ik napján, egy gazdátlan egy éves koca sertés találtatott s a község birájánál őriztetik.

II.

8623. szám.

Resska János szepes-váraljai lakosnak Krasznibrodon vásárolt 1 db 12 éves daruszörű tehene valahol a sztopkai szolgabírói járás területén eltévedt.

S. a. Ujhely, 1889. június 12.

alispán helyett:

Viczmány Ödön, főjegyző.

T Á R C A.

Utazási levelek.

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

I.

A Walhalla.

A régi germánok mithológiájában e szó azt jelentette, hogy üdvösség, mennyország. Mint minden történelemmel és költészettel bíró népnek, a német fajnak is van nagyterjedelmű mondaköre. Kár, hogy a kereszténység letörte, hogy ugyanmondjám évezredek költészetét.

A hellén mithológia szép virága északra elültetve talált ugyan talajt, de elvesztette maga fölül a kék égboltozatot, az illatos babérberkeket, s aklimatizálódni kellett a szürke égboltozathoz, a sötét fenyőerdőkhöz. Suhogó fenyőlomb, ropogó tűz, s a bölény mély bűgása volt dajkája a német mithológiának, mely a Szkáld (Bárd) hárfáján összefolyt mint dal és vallás bércek fölött arany palotából tekint le a harcos germán fajra, kinek jelvénye nem a mirtus, de a cserfaág.

És ha a harc mezején elesik a germán hős, elröppenő lelkével együtt a Walkürök viszik az arany Glazur berken át a Walhallába a hősök közzé, hol a vitézt terített asztal várja, fájó sebeire irt kennek az isteni Walkürök, szomjas ajkaira méhsert és csókot adnak...

Igy énekelték ezer év előtt a Walhallát a germánoknak. Sok századon keresztül átjött a régi dal, ágról ágra őrizve egy nemzet által feltéke-

1031/89. k. i. sz.

Árlejtési hirdetés.

T. Zemplénavármegye székházánál még e hó folyamán kisebbszerű faljavítási és megszelvényezési munkák fognak teljesíteni. A vállalkozni szándékozó kőművesek felhívának, hogy írásbeli zárt ajánlataikat a vármegyei számvevőséghez, hol e tárgyban bővebb felvilágosítás is nyerhető, f. hó 16-ig nyújtsák be.

S. a. Ujhely, 1889. évi jul. 4.

Dongó Gy Géza s. k.
főszámvevő.

1—2

3089/89 sz. *S. a. Ujhelyi járás főszolgabírójától.*

Hirdetés.

Kiszte község határában egy 3 éves sötét pej, homlokán csillag és 150 cm. magas csikó bítangásban találtatott. A csikó a község birájánál van befogva.

Felhívom a községi birákat, hogy a csikó tulajdonosát községeikben szigorúan nyomozzák és a tulajdonos megtalálása esetén ide jelentést tegyenek.

S. a. Ujhely, 1889. évi jul. 2.

Urbán Ferenc, t. főszbiró.

114/89. szám.

Árlejtési hirdetés.

T. Zemplénavármegye alispánjának 8845. sz. rendelete folytán a s. a. Ujhely kassai I-ső rendű vármegyei utvonalon, sürgősen helyreállítandó 5, 7, 10, 11, 12 és 13. számú, összesen 6 darab műtárgy kiépítésére 1062 ft 9 kr. költség előiránnyal árlejtés hirdettetik s annak határnapjául f. év július hó 8, d. e. 9 órája a s. a. Ujhelyi járási főszolgabíró hivatalos helyiségébe kitűzetik.

Mely hely és időre, az árlejtési kívánók azzal hivatnak meg, hogy a részletes költség előirányzati tervezet és árlejtési felvételeket alulírott főszolgabíró hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

S. a. Ujhely, 1889. jun. 30.

Dókus Gyula, főszolgabíró.

nyen s elősegítve oly dalosok által minő a Niebelungok szerzője, s Wagner volt.

Nem tehetek róla, de én mai napig is hallom Wagner hangorkánjaiban a bölény bűgást. Csupán azért tértem ki a Walhalla történetére, hogy érthető legyen a Regensburg szomszédjában emelt monumentális emlékek neve és rendeltetése.

I. Lajos bajor király, az akkor még széjjel szórt német faj hőseinek akart emléket emelni, midőn számukra második lakóhelyül a Walhallát építé. Azóta megtestesült a nagy német állameszme, s most ennek Pantheonja a Donaustaufeni márványcsarnok.

A fiatal fejedelem ez építésnél a hely választásánál is szerencsés volt. Itt folyik a gyermekkorát élő Duna, itt feküdt az első római táborok s e tájon kelt át Varus büszke legióival, hogy vérmézőre vigye a római hadsereg színe javát.

A kivitel szerencsésen a görög stíl választására esett, s mintaképp a görög Akropolisz szolgált. Ötvenkét dóriai oszlop képezi támaszát a kolosszális márvány épületnek, mely félistenek számára is méltó hajlék lenne. Az óriási kapun belépve, elkáprázik a szem a márvány hideg, de fenséges ragyogásától. A padozat sima tükrétől a tetőzet remek festményeig nincs pont, hol a szem bámulattal eltelve nem állapodnék meg. A bejáratnál vastag szőnyeg fogja fel a cipők kopogását, s a padló kimelése szempontjából nemez papucskok várják az érkezőt, ki ezekben köteles megtenni sétáját.

Az erezett márványfalakról két sorban tekintenek le a német nemzet nagy fia, közbe közbe esik Rauchnak hat Viktoriája közül egy-egy.

Végig nézve a katalógus sorrendjén, úgy találtam, hogy a két első Walhalla lakó a mi r-

Monok község kegyelete.

A szerencsi járás területén lévő *Monok* községben született *Kossuth Lajos*, idegen földön, Turinban tartózkodó nagy hazánkfi, aki a gondviselésnek kiváló kegyelméből ez évben tölti be életkorának 87-ik évét.

Szülo és nevelő községe, az igénytelen kis *Monok*, kétezerhatszáz lélek nevében, de Magyarország minden hű fiának mély rokonérzésével találkozáva ajándékot küldött a turini remetének. Egy zsákocskas föld az, onnan a monoki szülő-ház udvaráról, ahol, mint Hóreb hegyén a szent hajdan-korban az égi jelenés égő csipkebokra mellett: saruit levette, kalap-levéve áll meg a zarándok, mert szent az a hely, melyet lépteivel érint, szent az a levegő, melyet csókos lehelletével arcát érinti.

Minden évben, mint a szent érzelmű muzulmánok karavánja a Keleten, Magyarországon is összeszedődik pár száz lélek, az igaz hitűek közül, hogy mint az ájtatos szívű, hitbuzgó muzulmán Mekkába, bucsujárást tartson Magyarországból — Turinba.

Az idén is utra kelt *Helfi Ignác* előjárósága mellett 850 ilyen lélekben igaz magyar. Országot-világot látni mentek Turinon át Párisba. De miért éppen Turinon át? Hiszen a világvárosnak számos más és rövidebb utja is van. Bizonyára azért is utba ejtik a nagy remetének lakó városát, mert ország-világnak legnagyobb élő alakja ma *Kossuth Lajos*, akit színről-színre látni, ajakának varázshangját hallani, nagysága előtt leborulni: egy tulvilági kejes élvezet, mely vetekedik a bibliai Simeonéval, aki mikor meglátta az Üdvözítőt, felsóhajtott: Uram, már most békességben bocsátsd el a te szolgádat!

Monok község érzelmét, mit ajándé-

vünkön jutott be. Ezek madarász Henrik és Ottó császár, kik a magyarok fölött aratott diadal révén biztosítottak maguknak dicsőséget a német történelemben.

Figyelemre méltó munka különben e nyomtatott katalógus. Nehány sornyi magyarazzal világosítja föl a kérdéses Walhalla-hős érdemeit. Foglalkozik a művészekkel, a műdarab árával s végül igazi német felfogással statisztikát mellékel. Összesen 165 lakója van a Walhallának. Nemzeti-szere nézve 8 góth, 1 vandál, 16 osztrák, 2 livlandi, 10 svájci. A többi az északi és a délnémetek közül került ki. Vallási tekintetben és számszámra nézve a katolikusok uralkodnak. Protestáns csak 31 lakja ez épületet, mely amazokon kívül 7 pogányt is a magáénak nevez. A szentek sorából három asszony, hét férfi és három boldog („beatus”) van képviselve. Kimutatja továbbá a statisztika, hogy születésre nézve 65 királyi, 46 nemes és 54 polgári származású előtt nyitlak meg a Walhalla kapui. Ezek után csak azt vártam, hogy valahol elrejtve megtalálom a levelező tagokat; de úgy vettem észre, hogy a Walhallában ilyenek még nincsenek.

Lajos király, kinek ez épület létét kizárólag köszöni, saját felfogását és elvét juttatta benne érvényre. Az egyes feliratokhoz ő fűzött némely megjegyzést, s egyes esetekben jeles német férfiak felvétele ellen erőlesen tiltakozott. Luther csak a király halála után nyert a Walhallába bebocsátást. Báró Stein neve alá: „A német felszabadulás alapköve”; Hutten Ulriké alá pedig „Én merészletem” szavak vannak írva. Nemzetünk némi részben Mária Terézia képviseli. Más nemzeteknek is vannak itt képviselőik, az első óra felalálójától, Radetzky generálisig, ki a díszes sort bezárja.

Mai számunkhoz egy ív melléklet van csatolva.

kához fűz, hiven tolmácsolja a *Payzssos Andor* t. barátunk tollából folyt remek le-
vél, melynek hiteles szövege a következő:

*Mélyen tisztelt Kormányzó ur!
Hazánk nagy fia!*

Ki távol vagy azon hontól, hol minden igaz hazafi szíve lelkesülve dobog fel érted, néhány marok magyar földet küldünk tenéked. Egy pár marok földet azon telekről, hol a te bölcsöd rengett.

Büszke reád, korszakalkotó nagy fiára, az egész magyar haza, és büszkének vagyunk mi Monok község egyszerű polgárai, kik örökölni lehetünk gyermekeink szívébe, hogy kegyelettel emeljenek kalapot, ha elhaladnak azon lak előtt, mely fejleni látta a megváltó szerepére hivatott kisededet, ki küldetve volt, hogy szabad polgárrá avasson mindannyiunkat s hozzá kösse legbensőbb szeretetünket a földhöz, mely édes tulajdonunkká váltott.

Oda adnánk mi neked szívünk szeretetével az egész magyar földet, és mégis hódolatunknak csak e kis jelével fejezhetjük ki azon öröklő mély hálát és tiszteletet, mely nemcsak a miénk, de a mely — mint a szent ereklye — míg egy magyar lesz, fíról fira fog szállani.

Mély hódolatunk jelvénye ez a kis föld; így hódoltak meg hajdan is a hatalmasok előtt. A te birodalmad a millió szív, mely heves lüktetésbe tör nevednek említésén, a te fegyvered a lelkesedés, mely nagy szellemet gyújtó tüzén megedződött, s előbb-utóbb valószínű fogja azon eszméket, melyekért zászlót emeltél s melyekért oly nemesen küzdél, s a melyeket száműzetésben oly fenséges lemondással dicsőítettél meg.

Fogadd szívesen mi tőlünk e marok földet, drága az neked, mert hazából egy kis darab; drága az neked, mert a bölcső felett aggódó édes anya könyvével vegyült. Szegények vagyunk s ezt küldjük neked. A mi gazdagságunk a te dicső emlékezeted, mely naponta megihleti lelkeinket, mely megtanít arra, hogy kell önzetlenül szeretni a hazát.

Fogadjad áldó üdvözetünket s fogadja kegyesen a magyarok istene meleg imánkat, melylyel kérjük, hogy téged hazánk nagy fia! teljes erőben, egészségben még igen sokáig élteszen.

Kelt Zemplénvármegye *Monok* községben 1889. évi június hónapban.

Hódoló honfitársaid.

Üdvözet a derék monokiaknak!

Fekete erezett márványlapokon, nagy arany betűk képezik a terem másik nevezetességét. Azok neveit, kiknek képviselését nem sikerült megszerezni, ez arany betűk őrzik a történelem számára. Két márványlap eszembe juttatta a görög meg a római vallás találatosságát. Az athéni piacon az ismeretlen istennek emelt oszlop eléggé ismeretes; így van itt is két ismeretlen nagyságnak emlékezte megdicsőítve, a kiknek nevét talán a szerénység, talán a kajánság örök homályba takarta. Az egyik a Niebelungok költője, a másik a híres kölni székesegyház építője. Nevök ismeretlen, de szellemük termékeit ismerik mindenütt, hol a költészet és művészet honol.

Végig járva a képfaragás eme diszcsarnokán valósulva láttam, hogy a szulptúra ez idő szerint itt érte el virágzását tetőpontját. A német faj számos diadala az élet minden mezején, de kivált a harctéren oly magas fokra emelte itt a képzőművészeteknek e szép ágát, aminőre példa csak a régi hellén művészet és a korai olasz reneszansz korában volt. Felemelő látvány idegenre nézve is, hát még a hazafira egy nemzetnek márványba faragott és ércbe öntött apoteozisa; és természetesen is, hogy az emlék csak nyer fenségességében, ha tudjuk, hogy mindaz, amit a Walhallában látunk, az ellenség ágyúiból és pénzből van emelve.

De bármennyire meghódított is ez a hely hideg fenségével, kritikus szemem mégis felfedezett egy irt, mely a tömött sorokban látog. Hiába kerestem a német lírának egyik leghivatottabb bajnokát: Heine koszorúzott képe nem került szemem elé.

Hja! ide is protekció kell!

Chyzer Béla.

A vármegyei közgyűlésről.

(Folyt. és vége.)

A június hó 26-án kezdődött közgyűlés első napjáról szóló tudósítást lapunk múlt számában vették olvasóink. Most a közgyűlés második és harmadik napjának közérdekű tárgyairól emlékezünk meg.

Olvastattat a közigazgatás állapotait feltűntető alispáni jelentés, melyből jól esett hallanunk, hogy a közegészségügyi viszonyok általában megnyugtatók s az állategészségügy sem szolgáltat okot aggodalomra. Lehangelőleg hatott azonban mindnyájunkra, mikor megtudtuk, hogy a járási főszbiráktól beérkezett jelentések szerint minden irányban szomorú aratási kilátások mutatkoznak, mert a rendkívüli szárazság miatt kifejlődésében minden növényzet hátra maradt. A takarmányhiány már is érezhető s a rozs terméssel járó nyomorúság alig ha nem az 1863-iki év sanyarúságával fog visszatérni. A szőlők, hol a filoxszera még ki nem pusztította mindenütt bőséges és ritka jó termést ígérnek. Felemlítette az alispáni jelentés a székvárosnak azt a nyomorúságos helyzetét is, melyet a Rongyva-patak kiszáradt medre a belőle felszálló undok kigőzölgésével okoz. Az alispáni jelentésnek ez a pontja szönyegre hozta a »Rongyva-kérdést« egész leplezetlenségben. *Horváth József* tb. főjegyző, majd *Viczmány Ödön* főjegyző szóbeli felvilágosításai, melyek a bajok orvoslására az érélyes hatósági intézkedéseket feltárták — megnyugtató tudomásul szolgáltak.

A pénzügyminiszternek ama körrendelete, melyben értesítette a vármegyei közönséget, hogy jun. hó 15-étől kezdve jul. hó végéig, egyáltalában véve pedig az aratásnak teljes befejezéseig az adóvégrehajtási funkciókat felfüggesztette — örvendetes tudomásul vétett. — *Szapáry Gyula* gf. földművelésügyi miniszter pedig ama leiratának felolvasása alkalmából, hogy miniszteri tárcáját átvette, feliratilag üdvözöltetni határozottat. Az állategészségügyi sikeres adminisztrálása tekintetéből tiszteletbeli vármegyei állatorvosok fognak alkalmaztatni s tiszteletdíjok mindannyiszor, valahányszor közremunkálásukat a vármegye igénybe veszi, a vármegyei pénztárába begyűlendő állategészségügyi bírság-pénzből fog számukra folyóvá tétetni. A vmegye szervezkedési szabályrendeletének egy és más §-a kellőleg módosítván, jóváhagyás végett a belügyminiszteriumhoz felterjesztett. Megengedte a belügyminiszter, hogy *Málcán* személyesjogu gyógyszerár állítsák fel. *Bötös Sámuel* gyógyszerész felhivatott, hogy nyert jogának legkésőbb egy év leforgása alatt érvényt szerezzen. — Beregvármegye közönségének a honalapítás 1000 éves történetének megünneplése iránt a képviselőházhöz intézett emlékirata hasonló szellemű felirattal támogatni rendeltetett.

A számonkérőszék jegyzőkönyvei, melyek a vármegyei közigazgatás minden ágazatában megnyugtató, sőt örvendetes eredményekről tanuskodnak, tudomásul vétettek. A középponti pénztárak vizsgálásáról szóló jegyzőkönyvek és vizsgálati leletek, ugyszintén a *Csiszár Gábor* főpénztáros által az 1888. évi betegápolási pótadó alapról készített és számvevőileg felülvizsgált számadási mérleg is a belügyminiszteriumhoz felküldetett.

B. Vécseről felfolyamodás érkezett az ottani községbírói választás ellen. A fellebezés elutasított; ellenben *N. Mihály* községből a jegyző-választás megsemmisítése iránt benyújtott folyamodás elfogadtatott s új választás rendeltetett. — A m.-laborczi kőgyár-tulajdonos és a községi előjáróság között községi adó-átalányra nézve létrejött szerződéstől a törvényhatósági jóváhagyás megtagadtatott. — *Rátka* község képviselő-testületének 1700 ft kölcsön felvehetősége vonatkozó határozata a vármegyei törvényhatóság részéről megerősítetett. — *Zombor* kis községnek nagy községgé leendő átszervezkedése iránt benyújtott folyamodása a belügyminiszteriumhoz pártolólá felterjesztetett. — A magyarosító egyesületnek 1888. évi működéséről szóló jelentése örvendetes tudomásul vétett s az egyesület élén buzgólkodó elnököknek és választmányának előismerés nyilváníttatott. — *Herczig József*, a N.-Mihályban működő mértékhiitelesítő hivatalnak vezetője eme minőségben véglegesítetett.

Egy egész sereg, közmunka ledolgozásra vonatkozó magánfolyamodás elintézése után, olvastatott a községi szervezkedési szabályrendeletek benyújtásával késelemző községi előjárókról az allelváltáros által benyújtott kimutatás. A mulasztás jóvátételére f. évi szeptember hó 20-ig végső határnap adatott.

Ujhely város módosított szervezkedési szabályrendelete törvényhatósági jóváhagyásban nem részesült, hanem felhivatott az előjáróság és képviselőtestület figyelmébe, hogy a rendezett tanácsú várossá leendő szervezkedés módozatait tegye megfontolás és beható tanulmány tárgyává. *H. Németi* n.-község sz. rendelete újjádoigozás végett visszaadatott; a *n.-kövesdi* körjegyzőség részéről benyújtott effejta szab. rendeletek szintén. Ellenben a *radi* és *girincsi* körjegyzőségből beérkezett szab. rendeletek némi módosítás után törvényhatósági jóváhagyással ellátattak.

Mindezekután főszámvevő terjesztette elő

véleményes jelentéseit az időközben beérkezett s átvizsgált községi költségvetések és bírói számadások tárgyában. A számvevőség javaslatainak elfogadásával elintézés alá került *költségvetések*: Vilyi körjegyzőség 89. V. Ujfalu 89. Szedliczke 89. Bekecs és L. Bénye 89. kelcei körj. 89. M. Izsép 89. koloniczai körj. 89. szécs-polyánkai 89. R.-Bányácska 87—89. Monok 89. e.-horvátii körj. 89. göröginyei körj. 89. havaji körj. 89. n.-kemenzei körj. 89. agárdi körj. 89. Perbenyik 84—85; *bírói, vagy pénztárosi számadások*: agárdi körj. 85—86. Ond 87. Monok 87. vejeitei körj. 86—87. zebegyei körj. 74—86. Varannó 87. T.-Lucz 87. izb.-radványi körj. 85—87. S.-Hidvég 87. Dávid. vágás, Vehécs és Szacsur 87. I.-Volya, V.-Csemernye, Kőporuba, Bánszka 87. Berzék 87. Topolyán és Petrócz 86. Kesznyéten 87. Lácza 86. Cséke, Dámócz. Ricse 86—87. Perbenyik 84—87. Tolcsva 83—87. Harkány 87. legényei körj. 83—86. Kucsini 86. b. kislaludi körj. 87. végre: S.-Patak 86—87.

Végül főszámvevő által előterjesztett s közgyűlésileg tárgyalatott az 1886—1888. évi zárószámadások és az 1889. évi költségvetések benyújtásával adós községeknek névszerinti kimutatása. A régiebb számadások benyújtásával és a f. évi költségvetés beküldésével késelemző községi előjáróság tagok, illetve jegyzők ellenében a fegyelmi eljárás megindítása kimondatott, s annak szigorú foganatosításával a járási főszolgabírák megbizattak.

A közgyűlés 28-án este 6 órakor az előlülő alispán megéljenzésével végződött.

Vármegyei ügyek.

A közigazgatási bizottság legközelebbi ülése f. hó 9-én lesz.

Regále A pénzügyminiszter az igazságügyminiszterrel egyetértőleg elrendelte, hogy az italmérisi jogra, vagy az italmérisi jog helyébe lépett kártalanítási igényre vonatkozó összes igények és követelések, ideértve a zálogjogi igényeket is, a melyeknek bejelentési határideje különben 1889. dec. 31-én jár le, az 1888. XXXVI. t. c. 28. §-a alapján vezetett naplóba leendő bejegyzés végett az adófelügyelőnél, ha az igénylő azt akarja, hogy igénye az 1889. XXXIII. t. c. alapján adott előlegek erejéig, a naplóba előtte bejegyzett zálogjogokat megelőzze, 1889. július hó 31-ig okvetlenül bejelentendők.

Jelentés,

a magyarnyelvet és népnevelést Zemplénvármegyeiben terjesztő egyesületnek 1888. évi működéséről.

Tisztelt közgyűlés!

Magyar társadalmi életünk utolsó éveiben országszerte indult meg a mozgalom arra nézve, hogy az egyes nemzetiségek törvényileg biztosított jogainak megóvása mellett, ez országban a vezetésre jogosított s hivatott magyar nemzet iránti bizalom, vonzódás s ezzel a magyar haza iránti szeretet az idegen ajkukban felgerjesztessék, növeltesék, hogy ezzel drága hazánk erkölcsös s anyagi erejében gyarapodván, méltó példája legyen a testvéries szeretetnek s az alkotmányos szabadság gyakorlásának. Az alkotmányos jogok épségben tartása mellett e bizalom fejlesztésének s növelésének előfeltételül jelentkezni nemzeti nyelvünk megismerése s elsajátítása, ezen feltétel az idegen ajkuk fontos érdeke is. Igen nagy politikai tapintatról tesz bizonyosságot azon körülmény, hogy e cél megvalósítását a társadalom vállalta magára. Elhatározta, hogy azon a talajon kezd meg célja elérésének magvait hinteni, mely legalkalmasabb s a sikert leghamarabb biztosítja. Kezde tehát a fogékony kisedeknek, kiknél nemzeti nyelvünk elsajátítását leghamarabb elérhetőnek találja. Így vélekedtek a különféle kultur-egyesületek, így a mi egyesületünk, mely a hazafias irányú közművelődés előmozdításának, nemkülönben megyénk nem magyarajku lakói között a magyarnyelv s hazafias érület ápolásának szolgálatában immár öt év óta fenn áll.

Egyesületünk 1888. évi működéséről szóló jelentésünket kiváló tisztelettel a következőkben van szerencsénk előterjeszteni:

A vármegye nagylelkű közönsége a lefolyt évben is a közművelődési célok iránti érdeklődésének fényes jelét adta azzal, hogy kulturcélokra az 1% pótadót egyhangulag megszavazta. Ezen áldozatkészségével lehetővé vált az, hogy vármegyénk közművelődési célokra már jelentékeny alappal bír. Miután egyesületünk céljánál fogva a közművelődés ügyének szolgálatában áll, s miután még nem rendelkezik oly alaptőkével, melynek jövedelméből kiadásait fedezhetné, a közművelődési pótadó felett örökös vármegyei közigazgatási bizottság indokolt kérelmünkre szívesen folyósítja mindazon összeget, melyek nélkülözhetlen kiadásaink fedezésénél hiányként mutatkoznak. Egyleti céljainkra a vármegyei pótadóból lett a múlt évben 975 ft 41 kr. folyósítva.

Folytatás a mellékletben

Melléklet a „Zemplén“ 27-ik számához.

Az elmúlt évben Zemplénumegyeében ovoda volt Golopon, Homonnán, N.-Mihályon, S. Patakon, Tállyán, T. Terében, S. a Ujhelyben (2), Kelecsenyben, Varannón, N.-Ruszkán és Parnón. A kelecsenyi ovodának az elmúlt évben volt 27 növendéke, kik Csepka Amália állami iskolai tanítónő gondos vezetése alatt allanak. Az ovoda évi fenntartási költsége 230 ft; ehhez az egyesület 100 ftal járul.

T. terebesi ovoda növendékeinek száma: 114. Ezek Jancsó Anna óvónő vezetése alatt allanak. ki a magyaryelv terjesztése tekintetében kiváló eredménnyel működik. Ez ovoda fenntartási költségei 710 ftot tettek, mely összegből az egyesület 100 ftot fedezett. Az intézetet gf. Andrassy Gyuláné bexcja évi 100 ftal segítyezi. A varannai ovoda növendékeinek száma 98, kiket Fiedler Vilma óvónő elismerésre méltó buzgósággal ápol, oktat s nevel. Mult évi fenntartási költsége 1030 ftot meghaladta. Ez összeg nagysága onnan ered, hogy az ovoda belső berendezésére 200 ft lett folyósítva.

A nagy ruszkai óvónok száma 36 volt. Ezeket Erdei Malvin óvónő, előbb parnói dada, gondozza. Működésének eredménye dicséretes. A tótajku kisdedek nemzetünk zengzetes nyelvét meghatározzák. A parnói ovodát 121 növendék látogatta. Ez intézetünknel az elmúlt évben változás állott be, amennyiben Kovács Ilona óvónő a diós győri állami óvodához neveztetvén ki, helyét Bella Emma okl. óvónővel töltöttük be, ki szinte kiváló eredménnyel működik. Az ovoda mult évi fenntartási költségei 430 ftot tesznek, melyhez méltóságos Andrassy Géza gróf családja 230 ftal járul. Egyletünk mult évi segítye 65 ftot tett.

Megyénkben fenntartott ovodákban összesen 1051 növendék részesült ovodai ápolásban. Miután egyletünk kiválóan ovodák felállítására által óhajt s remél nemzeti ügyünknek szolgálatot tenni, minden törekvését oda irányítja, hogy ovoda minél több községben létesüljön. Ezen nemes célja keresztülvitelére vmegyénk közönsége örömmel felajánlá kegyes támogatását, amennyiben 1888. évi május hó 24-én 278/8304. sz. a. hozott határozatában megjelölte azon községeket, melyek elég anyagi s erkölcsi erővel bírnak ovodai intézet létesítésére s oda utasította az illető járási főszolgabirákat, hogy a megjelölt községek képviselő testületeivel értessek meg az ovoda felállításának szükségességét s bírák őket e nemes intézmény iránti áldozathozatalra, melynek gyümölcse: a magyarosodás s nemzeti erősödés el nem marad. Ezen alapon, s később minden szépért s nemesért élénken érdeklődő s gyermekbaráti tulajdonságáról ismert lelkes főispánunk intézkedése alapján buzgó társainkult nyertük meg járási derék főszolgabiráinkat, kiknek jelentései már fényesen tanuszkodnak arról, hogy az egyes községek közönsége ég a vágytól mielőbb megteremthetni azon intézetet, mely gyermekeik fizikai megóvásán s fejlesztésén kívül a szellemi erkölcsi növelés módját is biztosítja. Megigérték vármegyénk több községe, hogy szívesen meghozza az áldozatot. Ily községek: N.-Kemence, Cz. Hosszmező, Sztropkó, A.-Körtvélyes, Gálszecs s Monok. Ezekben az intézet felállításának alapja már le van rakva s az ovodák legrövidebb idő alatt létesülni fognak. Nem mulasztatjuk el, hogy e helyen őszinte köszönetet ne szavazzunk Szentkirályi Albert cz.-hosszmezői nagybirtokos uruk, ki az ottani ovoda belső berendezéséhez szükséges faanyagot, nemkülönben az ovoda s óvónő részére tüzi fát felajánláni kegyes vala. Ugyancsak halás köszönettel megemlékezünk Moskovics Géza körtvélyesi birtokos urról s nejről, nemkülönben Marczinek József ottani rk. lelkes urról, továbbá Grosz Antal monoki nagybirtokos urról, kik Körtvélyesen, illetőleg Monokon felállítandó ovoda érdekében jelentékeny áldozathozatalára késznek bizonyultak. Ezen kívül még több község részéről tétetett csekélyebb ajánlat. Az ovodák felállításának legnagyobb akadály a kellő helyiség hiánya. Ilyenek átadására felkértük az illető birtokos urakat, kiknek nemeslelkű s hazafias áldozathozatalára tekintettel ez ügy szentségére, méltán számíthatunk.

(Vége köv.)

Hirek a nagyvilágból.

Oroszország félszkelődése. A Párisi Értesítő berlini távirat alapján jelenti, hogy Nikita, montenegró fejedelme és az orosz kormány közös katonai egyezményt írtak alá. Az egyezmény értelmében Oroszország tengernagyi hivatala az antivárii ki kötőben orosz hadihajóállomást fog felállítani. Ez annyit tesz, hogy Oroszország az Adriai tengeren, a mi hátunk mögött hadikikötőt akar építeni.

Németek és oroszok. Károly, württembergi király jubileomára Németország s Oroszország is küldöttek katonai deputációkat Stuttgartba. A württembergi gránátos tisztek lakomáján, mikor a német birodalom jólétére poharat emeltek, az orosz tisztek tüntetőleg ülve maradtak. Ebből szó-

váltás támadt, mire az orosz tisztek avval feleltek, hogy ott hagyták a termet.

Obrenovics Sándor-t, a gyermek-királyt, f. hó 2-án a zicsai ősi klastrom templomában Szerbia királyává kente föl Mihály metropolita. A kis király letévén esküjét a szerb nemzet alkotmányára, átadta magát a felkenetés cerimóniájának. Mikor a metropolita Sándor király fejére ráöntötte a szent olajat, a klastrom völgyében 101 ágyulövés hirdette a felkenetési aktus befejezését. Ezután következtek a szerencsekívánatok és a hódoló katonai és polgári küldöttségek. Szerencsét kívánt Milán, az atykirály, Konstantinápolyból, üdvözlő táviratot küldött Ferenc József magyar király és az orosz cár. Risztics társormányzó, ki betegség miatt nem lehetett jelen a felkenésen, Belgrádból hódoló iratot intézett a királyhoz. A lelkesedés egész Szerbiában nagy. A fölkenetést követő lakomán Sándor király poharat emelt szeretett keresztapjára III. Sándor orosz cárra.

Danilo, montenegrói trónörökös f. hó 2-án nagykorúsítván, a hódolati esküt atyja, Miklós fejedelem, előtt ünnepiesen letette.

Hirek az országból.

Kossuth Lajos, hazánk nagy fiát Magyarországnak ez ideig 33 városa választotta diszpozárává. E városok betürendben a következők: Arad, Béla, Beregszász, Böszörmény, Deés, Eger, Győr, Gyula, Hódmező-Vásárhely, Karczag, Kézsmárk, Kis-Kun-Felgyháza, Kis Újszállás, Kun-Szent-Márton, Léva, Losonc, Makó, M.-Sziget, Maros-Vásárhely, Mező-Tur, Miskolc, Munkács, N.-Bánya, Nagy-Röcse, Nagy Szalonta, Nyitra, Papa, Sentes, Székes-Fehérvár, Székely-Udvarhely, Szilágy-Somlyó, Szolnok és Zenta.

A kincstári dohánnyjövdelem f. 1889. évre 24 600,000 ftban van előirányozva. A pénzügyminister erősen bizik abban, hogy a remélt összeg bizonyosan befoly ez év végeig az államkincstárba; mert a hivatalos kimutatás szerint naponként elfogy egy millió cigarettá és két millió szivar. A dohány fogyasztás pedig annyira fokozódott, hogy a gyári munkaidőt naponta 2 órával kellett meghosszabbítani és a munkások számát sok százzal szaporítani.

Czorda Bódog igazságügyministeri államtitkárrá neveztetett ki. Az új igazságügyministeri államtitkárt kiforrott jogászkarakternek ösmerik s a beavatottak meg vannak győződve arról, hogy Czorda belépése a minisztériumba küzdelmet és diadalt jelent a behozandó új rendszer mellett a régi, az elavult bürokratizmusmal szemben.

Különtételek.

(Személyi hírek.) Matolai Etele alispán családjal együtt hosszabb tartózkodásra a bárfai fürdőbe utazott. — Buday Zádor, s.-a.-ujhelyi lakos kultur-írómérnök néveztetett ki. — A kereskedelmi minster Szendrey János ujhelyi pósthivatali főnököt végleges pósta- és táviró főtiszté nevezte ki.

(Jósziv.) A »Jósziv« egyesület a pataki és józseffalvi tüzkárosultak felségítésére, főispán ömeltósága előterjesztése következtében, 1000 forintot adományozott.

(Egy örvendetes hír.) Amint közvetlen forrásból értesülünk, Mathiasz János gf. Andrassy Gyula borászati igazgatójának sikerült egy, a filokszera pusztító rovarnak teljesen ellentálló díszan termő európai alanyt felfedezni. A találmány bemutatása iránt a mozgalom legott megindult, miről a részletesebb adatok a szaktudósok véleményének megerősítésénél lesznek a nyilvánosságra bocsátandók. Annyi bizonyos, hogy ha a hír megvalósul, a szorgalmas búvárlat eredménye Hegyaljánk életében korszakot alkotó momentum lesz, és a felfedező neve a hegyaljai érdekelttség hála-könyvében örök emlékül fog az utókornak átadatni.

(Az ujhelyi országos vásár) f. hó 1-én egyike volt a legnépesebbeknek. Különösen nagy élénkség uralkodott a baromvásáron. Kora reggeltől késő estig sűrű ember- és árutömegek lepték el a tágas vásártér. A vásártérre fel és levezető utcakon szekérrel találkoztunk, ember ember hátán volt. Fájdalom a sűrű forgalomnak emberélet is esett áldozatul. Egy 3-4 éves fiúcskát, aki az utcán settenkedett el- és agyongázolt egy ibrányi paraszt szekér Szabolcsból. A szerencsétlen szekeres kerekét oldott, de a nyomában járó csendőrok S. Patakon utóérték s letartoztatták. — Homonnáról írják: hogy a f. hó 3-4-én ottan végbement országos vásár alkalmával a szarvasmarha olcsósága ijesztően utal a mostani szárazságra, melyben már a rétek is kezdenek egészen kiszádni.*

(Az E. M. K. E. lobogó javára) az egyesület lelkes felhívása, járási főszolgabiráink buzgólkodása után, főleg pedig hölgyeink fáradozása és áldozatkészsége révén 141 ft 16 kr. gyűlt egybe, mely összeget a vm. alispánja már rendeltetési helyére jutatta. A begyűlt összegből az

ujhelyi főszolgabíró gyűjtése 23 ft 10 kr., a tokajé 39 ft 75 kr., a bodrogközé 6 ft 40 kr., a gálszécsié 43 ft 80 kr., a nagy-mihályé 8 ft 85 kr., a sztropkaié 5 ft 86 kr., a homonnaié 13 forint 40 krajcár.

(Az ujhelyi tűzoltóság) nyári multsága ma egy hete a »Torzsás«-on régi jó hírnevéhez méltóan ezidén is sikerült. Nagy közönséget ugyan nem hozott össze az egyszer már elnapolt multság, de a jól mulatásnak és hangos kedvnek bizonyossága, hogy csak az éjjeli órákban oszlott szét a társaság.

(Gyászhir.) Okruczky Anna, Okruczky Antal volt vármegyei csendbiztos leánya, mint részvétellel értesülünk, Király-Helmeczen rövid két napi szenvedés után meghalt. Virágjában szakadt bár élete, mégis mit sorsa szűken szabott: örömet, nyugalmat — sirjában meglelé. Béke hamvaira!

(Városi ügyek.) A folyó hó 3-án tartott városi képviselőtestületi közgyűlésnek legérdekesebb tárgya volt a színház melletti Éva-telek megvétele feletti vita, mely közel két óra hosszáig tartott. A vitában résztvettek: Hornyay Béla dr. Székely Elek, dr. Schön Vilmos, Szöllösi Arthur s többen. Székely Elek ellenezte a vételt, mert az csak kényelmi célokat tart szem előtt, s a város közönsége nincs abban a helyzetben, hogy kényelmi tekintetekre 1700 frtot kiadjon; de eltekintve az ügy anyagi oldalától, nem tudna olyan okot felhozni, mely a vételt mellett szólana s melynek alapján a törvényhatóság a vételt jóváhagyhatná. Dr. Hornyay Béla más nézetben volt, mert ismert dolog, hogy a színháznak hiányai vannak, a melyek egyidejűleg az építkezéssel. Az ismert hiányokon segíteni kell s ez magának a képviselőtestületnek elengedhetetlen kötelessége. A város közönsége a viselt terhekért megérdemel annyit, hogy színháza, esetleg táncterme kényelmes legyen. De maga a tűzrendőri szempont is a telek megvétele mellett szól. Dr. Schön Vilmos helyeselte Hornyay nézetét, mert nagyon kívánatos, hogy a hiányokon segítve legyen, de nem tartja jogosultnak, hogy a telek megvétele fordítandó hallatlan mesés árral önmagunkat terheljük; ha azonban a vételár összege méltányosan lenne megállapítható, szívesen hozzájárul a vételhez. Székely Elek, Hornyay előadására reflektálva, elismeri, hogy sok országot bejárta s hogy sehol nem látott az ujhelyihez fogható színházat (derűltég), hanem felhozott argumentumaival kapacitálva nincs és fenntartja kisebb-ségi véleményét. Dr. Hornyay Béla még az egészségügyi szempontokat hozta fel s e végből is a vételt mellett van. Szöllösi Arthur óvatosságra intette a képviselőtestületet s a vételt megfontolandónak tartja, miért is egy bizottságot kér kiküldetni arra nézve, hogy adjon véleményét: szükséges-e a kérdéses telek megvétele, s nem lehetne-e a létező bajokon e nélkül is segíteni? Székely Elek szavazást kér arra, hogy megveendő-e a telek vagy sem? Pataky Miklós jegyző előadta, hogy az ügy érdemében a községi törvény 110. §-a értelmében kell szavazni s minthogy a tárgyalás során közbenszóló indítvány is tétetett, legegyszerűbbnek tartja, hogy előbb a Szöllösi indítványa felett ejtessék meg a szavazás, s ha netalán a bizottság kiküldése elbuknék: bocsáttassék szavazás alá a Székely Elek indítványa is. A Szöllösi indítványa felett a szavazás elrendetvén, »igen«-nel 8, »nem«-mel 9 képviselő szavazott, ekként a bizottság kiküldése eljettett. A határozat ellen dr. Hornyay Béla felebebezt jelentvén be*), a másik indítvány felett a szavazás amiatt meg nem ejtetett. Meg kell még emlékeznünk a napi piac ügyéről is, mely tárgynál öt hat képviselő egyszerre beszélt, a főbíró az ügyet egész terjedelmében nem volt képes a közbeszólások miatt előadni. A sok beszéd ingerültté tette a képviselőtestületet és elhagyta a termet, anélkül, hogy a határozat meghozatott és kimondatott volna. Hogy használtak-e ezzel az illetők a város közérdekének, gondolkozzanak felette; mi több komolyságot és kevesebb személyeskedést várnunk! Amen.

(A Turin-Párisba) f. hó 2-án Budapestről indult 850 főnyi társasághoz Ujhelyből hárman csatlakoztak és pedig Enyicskegy Gábor ügyvéd, Hudra János és Bolla Lajos kegyesrendi tanárok.

(Munkakiállítás.) A s.-a.-ujhelyi torna-csarnokban, ma egy hete, meglepő és örvendetes ünnepességnak voltunk tanui. S.-a.-Ujhely városnak serdülő iparos nemzedéke; az inasok által készített ipari cikkekből láttunk ottan gazdag és tartalmas kollekciót. Ünnepe volt ez, főleg városunk iparára; ünneplő elismerése és megjutalmazása az iparos pályára készülő tanuló tehetségének, szorgalmának, munkásságának és ambíciójának. Ez iparos tanulók, kiknek némelyike 1, 2, 3 év óta van alkalmazásban mesterénél, közülök sokan jógyekezettel hozaláltak az iparuk körébe vágó tárgyak megkészítéséhez, s a kiállított művel képtelen tanubizonyosságát szolgáltatott egyéni képességeiknek, úgy szintén az élet-feladat komoly fel-fogásának. Valóban, a csinos kézműipar és az

* Fájdalom, ez így van most egész vármegyénkben. Szark.

*) Meg vagyunk győződve róla, hogy a vármegyei törvényhatóság e nagy jelentőségű ügy elbírásánál nem engedje magát kicsinyes okok által itéletben befolyásoltatni. Szark.

egy iparágakkal egybefüggő rajzok kiállítását szemlélve, az erkölcsi hatás mérlegelésében készséggel adhatunk helyet a biztató meggyőződésnek, hogy a jelen kiállításban feltetsző eredmény városunk fejlődő iparára határozott haladást jelez, egyszersmind megnyugvással fogadható el a jövő zalogául. A kiállítást d. u. 3 órákor az ipariskolai bizottság alelnöke, Ujfalussy Endre nyitotta meg Zemplénum megye kir. tanfelügyelője, Dókus Gyula, jár. főszolgabíró és nagyszámú közönség jelenlétében. Esti 6 órákor a bíráló bizottság fáradhatatlan elnöke, *Láng Nándor* felolvasta a díjjal kitüntetett tanulók neveit. Kilencven kiállító várta nagy türelmetlenséggel nevének fölemlítését. Ezek közül azonban csak 41 részesülhetett kitüntetésben. A díjak következőképp osztották meg: I. díjat, azaz 4-4 forintot nyertek: Nadzon Gusztáv, Löwe Lajos, Krisztek Leó, Szedlák Mihály, Szojka Lajos, Csáki József. II. díjat, azaz 3-3 forintot nyertek: Jakub Mihály, Barilla János, Fedák Pál, Melko Gyula, Ungár Lajos, Poloneczky Viktor, Szernyák János. III. díjat, azaz 2-2 forintot nyertek: Tremeczky Pál, Gottwald József, Babics István, Fánya Ferenc, Juhász József, Tóth József, Bajer János, Vurm Miklós, Kovács József. IV. díjat, azaz 1-1 forintot nyertek: Borsos János, Gönczi Mihály, Juhász Pál, Kopasz József, Koreny János, Regéczy István, Sztaripán János, Tertinszky Pál, Regőczy Sándor, Petruska Béla, Pilisy János, Szokolovics József, Eperváry István, Fedák Pál, Lichtman Menyhért, Mátyás Mihály, Leskó János, Miklósy János, Prokovicz Kázmér és Szombaty Béla. Kiosztottak tehát 82 ft, mely összeghez a kassai ipar- és kereskedelmi kamara 40 ftal, a helybeli »Polgári takarékpénztár« 10 ftal járult. A díjak kiosztása után az iparhatóság képviselőjében *Dókus Gyula* emelt szót; beszédében a kiállítás jelentőségét méltatván, megemlékezett a tanítói karról is, mely a jelen kiállítás létrehozásában oly sikerrel fáradozott. Végre Vágó Gyula, iparisk. igazgató mondott köszönetet mindazoknak, kik a kiállítás eszméjét párfogásukba véve, annak megtestesítésében közreműködtek. A kezdeten, ami pedig minden vállalatnál a legnehezebb, szerencsésen túl vagyunk. A kezdet nehezen indult, de végre is az ipariskola derék tanítóinak unszólása, az értelmesebb iparosok kapacitálása után megmozdult a kiállítás ügye és sikerhez jutott. Szolgáljon ez a tapasztalat termékenyítő, élesztő és buzdító hatással a jövőre. Óhajtható, hogy városunk iparának fejlődése emelése érdekében a kiállítás évről-évre menve, nemes ismétlődjék, hanem az iparos gazdák és segédek munkakiállításával állandó kapcsolatba hozassék. A kiállításon nyert jutalomdíj és elismerés öntsön a megjutalmazott tanulóba nemes ambíciót, hogy nemsokára *mint önálló magyar iparosok az idegen földről importált alkotásokkal is sikeres versenyre keljenek!*

(Eljegyzés) *Rács Kálmán* ujhelyi törvényeszi jegyző a mult hó 23-án váltott jegyet Karsa Bertalan kedves és művelt leányával *Emmával*.

(Vivó-előadás.) A jövő hét folyamán Ujhelyben *Könyai Kys Albert* kassai vívómester és *Halácsy Antal* kassai főreáliskolai tornatanár és vívómester a kard- és vitör-vívásban nagy előadást tartanak.

(Névmagyarosítás.) A belügyminister *Fischhof Salamon* ujhelyi lakos vezetéknévénél »Fenyvesi«-re kért átváltoztatást megengedte.

(Szép tett.) *Moskovits Géza* szül. Hatvani Deusch Hermína az emberszeretet által indítatva élte fogytáig évenként fizetendő 20 forintot bocsájtotta a n.-mihályi közkórházi választmány rendelkezésére. A jószívű adakozót sokáig éltesse az isten!

(Zoltán Gyula szintársulata.) Varannón f. hó 1-én tartotta utolsó előadását. Onnan e napokban Gálszécsre költözött.

(Szörnyű halál.) Péter-Pál napja nagy szerencsétlenséget hozott egy Ondik nevezetű henczóczi gazdára. Hajdon leánya az utcán ültében megfoghatatlan módon tüzet fogott s minden segítség dacára úgy összeégett, hogy pár nap múlva kiszenvedett.

(Vaddisznó helyett embert lőtt.) *Sikora György* agyidóci urasági erdősz, e napokban a közeli erdőszégekben disznóra lesett. Hosszu várakozás után, közel standja előtt, a sötét sűrűségben zörgést hallva, a várt vadat képzelve maga elé, oda lőtt. Jól talált, de vad helyett velőtrázó sikoltással rogyott össze *Koromház György* az erdőből hazafelé ballagó agyidóci földmives és pár perc múlva meghalt. Sikora erdősz másnap személyesen jelentette be tettét a bíróságnál.

(Nagy tüzek.) *Egres* község lakosságát mult hó 25-én nagy rémület fogta el, a délutáni órákban tűz ütött ki, melynek néhány rövid perc alatt 23 lakóház, több melléképület, takarmány és gazdasági eszközök estek martalécul. A községnek, mely 71 házból áll, 1/3 része égett le. Bár a szomszéd Cselej községnek derék lakosai is tevékenyen működtek a tűznél s Pelejtéről *Boronkay László* is elküldte tüzfecskendőjét: a hosszantartó szárazságtól különben is nagyon átszáradt szalmafedelesek épületek mentésére gondolni sem lehetett. Amint kigyuladt egy ház, az nyomban lángba volt egészen; s hogy a tűz végig nem ment a falun, csak annak a szerencsés

körülménynek tudható be, hogy az utolsó leégett ház és a még fenálló következő ház között nagy társég volt, hol a tűz tovább terjedése megakadt. Az elpusztult házak közül 11 egészen földig égett s lakóik teljesen hajlék nélkül, sokan betevő falat nélkül maradtak. A veszedelem gyújtásból eredt. Egy Kása Istvánné nevezetű paraszt asszony, ki második férjével örökös háborúságban élt, bosszuját töltendő férjére rágyújtotta a házat. Nevezett tettes kiderítésében az érdem *Misley György* terebesi őrsparancsnokot illeti. Mikor az őrdögél cimboráló gonosz asszonyt a csendörök utnak indították a bíró háza előtt összecsoportosult falunépe átkot szórt a község megrontója után. Ha e szerencsétlenség mellett elgondoljuk a gyenge aratást: sírva nézünk a ránk várakozó nyomorúság elé. *r. l. Sároszaton* jun 28-án ismét nagy tűz pusztított. Ismeretlen okból kigyuladt a nagy vendéglő állása, ettől lángba borult a gyönyörű gót-stílusú k. templom és torony s ennek egész környékét tüzes borította el. Leégett *Windisch Graetz* hg. tisztartójának a lakása és a vele szomszédos régi trinitárius templom, melyet most magtárul használnak. Az erősen fuvó északi szél átcsapdosta a szikrát a minap felerészben leégett *Hustács* városrésze is, ottan négy házat, ezek között a gk paróhiát is felgyújtotta, de ezeket sikerült megoltalmazni. Az oltásnál polgárság, tüzoltóság és huszárság vállvetve derék munkát végzett. Ennek köszönhető, hogy a r. k. templom belsejét, a paróhiát, leány s fiúiskolákat és több magánházat sikerült megmenteni. Kitünt lélekjelenlétével *Szekecs Kálmán* plébános és a vész színhelyén termelt *Dókus Gyula* járási főszolgabíró. Az ő intézkedéseinek sokat köszönhet a városnegyed. A kár azonban így is igen nagy s 50-60 ezer forintra tehető. A leégett vagy elpusztult épületek legnagyobb részben az első magyar általános társaságnál voltak biztosítva. Ez a társaság már a multkori tüzvész alkalmával 18,000 ft kárösszeget fizetett ki. — *B. Olasziból* írják, hogy ottan a mult heti nagy tűz alkalmából legnagyobb kára van a körjegyzőnek, mert minden ingóságát, ezek között az összes hivatalos iratokat is a tűz elemészette.

(Hamvaiból feltámadt tüzoltóság.) *Gálszécsről* írják, hogy az ottani tüzoltó egyesület, mely elnökének *Bitner Eleknek* elhunytával számban és erőben megfogyatkozott, a mult hónap 20-ik napján tartott közgyűlésén *Molnár Béla* dr.-t vól szerencsés megválni elnökül. E tisztújító közgyűlésen az egyesület iránt oly nagy volt az érdeklődés, oly nagy számmal jelent meg a polgárság s a pártfogásra hivatott intelligencia, hogy maga ez a tény már örvendetes biztosítéka egy szebb és jobb jövőnek, egyszersmind élénk kifejezője a humánus cél iránt való nemes buzgalomnak. Az alakulás megtörténte után az elnök lelkésztől beszédet üdvözölt a hamvaiból újjászülött egyesületet, összetartásra, kitartó és hű munkálkodásra buzdította az egyesületi tagokat s a maga részéről is lankadatlan támogatást ígért. Esteli 9 órákor az egyesület fáklásmenetet rendezett az elnök tiszteletére. A város lakosságának impozáns számban való részvétele mellett a városvezetésről indult el a menet, élén zenekarral, nemzeti zászlókkal, 54 fákló lobogó fánnyel mellett s a megünnepelt elnök lakása előtti terrasszon félkörben sorakozott. Tüzoltói tisztelgés után dr. *Schwarz Ignác*, egyesületi orvos, mondott üdvözlő beszédet, kiemelve, hogy az elnök választás reánk nézve kétszeres örömmel bír, mert elnökünk, mint e város szülöttjétől, ki velünk együtt él és érez, méltán várhatjuk, hogy mindent el fog követni polgártársai javának előmozdítására; és azért is, mert mi vagyunk az elsők, kik szerencsések lehetünk a szép hivatású életpályája kezdetén az első fáklókat nyújtani tiszteletére, mely világitani s hevíteni fogja ifju lelkét szép tettek, melyek a haza boldogítására és a mi büszkeségünkre fognak szolgálni. Szünni nem akaró éljenzés követte a beszédnek e lelkes hangszólyozott részét. *Molnár Béla* dr. meghatva mondott köszönetet a nem várt megtiszteltetésért. Vajha e szép remények közt alakult egyesület humánus törekvését siker koronázná, hogy nemcsak városunk, hanem vidéke is nyerhetne tőle segítséget a vész kétségbejítő perceiben. *r. l.*

(Tanoncul felvétetik) két jó házból való 13-14 éves keresztény fiu, egyik a »Zemplén« könyvnyomdájában, másik a könyvkötészetben. Bővebben e lapok kiadóhivatalában.

(Révész Imre) tánciskoláját tegnap nyitotta meg a »Diána« termében. E tanfolyamhoz beiratkozásokat még mindig szivesen fogad. A tanítás d. u. 1/2 órákor kezdődik.

(Uj-Tátrafüreden) mult hónap 28 áig 800 vendég fordult meg.

Egyesületi élet.

Kimutatás

a s.-a.-ujhelyi árvasegélyező és jótékony-egyesület pénztári állásáról, 1889. július hó 1-én.

I. Az 1888. év végeig esedékes követelésekre befolyt, a kiadások levonása után . . . . . 8541 ft 87 kr.

2. Az 1889-ben már kimutatott (s a 12 ft 32 krnyi kiadás után megmaradt) . . . . . 175 ft 08 kr.
nyí jövedelmeken kívül befolyt az I-ső félévi kamatok fejében . . . . . 191 ft 29 kr.
Összes bevétel és pénztári állás az I-ső félév végével . . . . . 8908 ft 24 kr.
S a. Ujhely, 1889, július hó 3-án.

Chyzer Kornél,
egyesületi pénztárnok.

TANÜGYI ROVAT.

Iskolai értesítők.

I.

A kegyes-tanítórendiek vezetése alatt álló s.-a.-ujhelyi r. k. nagy-gimnázium értesítője az 1888/89 tanévről. Közzéteszi: Dr. *Ormándy Miklós* igazgató. A bevezető értekezés H. J. tanártól az ujhelyi gimnázium néhai nagyhirű igazgatója, *Sivulsky József* emlékének van szentelve. Sivulsky József a gimnázium megnyitására, az 1789/90 iskolai évben foglalta el igazgatói székét s évek hoszu soránát az intézetnek éltető szelleme volt. »Ő maga annyit alkotott, mennyit az utódok sok évtizedre kiható munkálkodásai sem voltak képesek egész a mai napig felmutatni.« Az ő fáradhatatlan buzgólkodásának köszönhető, hogy a jelenlegi gimnázium építését 1817-ben megkezdették. Sivulsky már ekkor nem volt az élők sorában; 1813 jan. 20-án jobb létre szenderült, korának 56 ik, szerzetesi életének 40-ik, ujhelyi igazgatóságának 23 ik évében. »Művei, alkotásai hirdetni fogják nagyságát és a hálás utókor mindig kegyelettel fogja emlegetni nevét legjobbjaink sorában.« A gimnáziumi rendtartásra vonatkozó fensőbb régi rendeletek sorából kijegyzünk kettőt. Az egyik 1789. évi dec. hó 10-én kelt királyi dekrétum, mely a piaristákat az ujhelyi gimnázium vezetésében megerősíti. A másik 1792. ápr. 13-án kelt s a tanároknak köteleességévé teszi, hogy a tanulókat minden lépését éber figyelemmel kísérjék. »Ne gondollják u. m. »hogy csak a tanítás a hivatásuk; a nevelésre is kiváló gondot fordítsanak: mert a tanítványok ildoma, erkölöse, sőt egész lénye gondjaikra van bízva. Mindezek együttesen képezik a helyes nevelést.« — Az 1888/9 tanév folyamán a tanári kar az igazgatóval együtt 10 tagot számlált. Minden tanulmányból jeles volt a VI. osztályban 20 tanuló között: *Kolos Elemér*, a IV. osztályban 24 pályatárs között *Papp Győző* és *Spilenberg Barna*, a III. osztályban 34 tanuló között: *Schuller János*, a II. osztályban 41 növendék közül négyen tünettek ki, u. m. *Barna Bertalan*, *Bogda János*, *Guttman József* és *Löwe Károly*; az I. osztályban 60 tanuló között: *Szentmihály Lajos*. A tanulók száma az év végén volt 177, és pedig róm. kath. 89, gör. kath. 9, ágostai hitv. 9, helvét hitv. 28, mőzes vall. 42 — Származási helyükre nézve Zemplénum megye területéről való 143. — A jövő 1889/90 iskolai évre a nyilvános tanulók fólvétele és beiratása aug. hó 29., 30. és 31-ik napján történik. A gimnázium első osztályába csak oly tanuló léphet, aki 9 ik évet aug. 31-én betölti, vagy ugyanakkor 12 évnél még nem idősebb. Beiratáskor a tanuló legközelebb végzett osztályról szóló bizonyítványt, továbbá himlőoltási, illetőleg újraoltási bizonyítványt ellátva a szülők vagy gyám kíséretében tartozik megjelenni. Az egész évi tandíj 24 ft, fólvételi díj minden tanulótl 2 ft. Az értesítő külső csin tekintetéből a »Zemplén« könyvnyomtató műintézetének jó izléséről tanuskodik.

II.

As.-a. ujhelyi háromosztályu r. k. elemi népiskola értesítője szerint az 1888/9 tanévben a nyilvános tanulók száma volt: 168, ezek közül g. kath. 8; helv hitv. 7, ágostai vall. 4. Előmenetel szerint jeles osztályzatot nyert 33 növendék. A tanító testület *Illésházy Fános* k. tanítórendi áldozópap igazgatósága alatt három tagból állott. Az 1889/90 tanévi beiratások f. évi aug. hó 29. 30. és 31. napjain teljesítettek. Az iskolapénz helybeli r. k. szülők gyermekeitől 3 ft 30 kr, helybeli más vallásu vagy bármely valásu vidéki szülők részéről egy-egy növendék után 6 ft 30 kr.

Tanügyi hírek.

Szinyér községből írják: hogy az ottani állami iskolában mult hónap 21-én volt a záróvizsgálat, szép számu és diszes közönség jelenlétében. A vizsgálaton részt vett vendégek számos kérdésére a növendékek értelmesen feleltek. Gyönyörűség volt hallani a szép szavakat is. A felmutatott szép erkölcsi siker *Litavecz János* tanítónak lankadatlan buzgóságáról tanuskodik.

A cigándi tanítói kör rendes szokás szerint ez évben is Czigándon és pedig jun. 20-án*) tartotta értekezletét a két tanítóval bíró ev. ref. egyház iskolájában. A kör fáradhatatlan tagjai, a nemzet napzamosai, tanítók és lelkészek, a mondott nap reggelén igen szép számban gyűltek össze Czigándon. Az értekezletet nt. *Buda János* karádi ev. ref. lelkész imával nyitotta meg. Ekkor *Ső-rőgl Márton* Czigándnak az egész Bodroghközön híres tanítója lépett elő, hogy a tanítói kör által feladott didaktikai kérdést: »vezetőség át a mondat-

*) Mult számunkból térszűke miatt kiszorult. Szerk.

tan a 3-6 osztályon módszertanilag szép számu tanítványival feldolgozza. Bizony volt mit tanulni és volt miben gyönyörködni. Egy a vendégek közül elragadtatásban így sóhajtott föl: »holtig tanul a jó pap; mégis tanulatlan hal meg!« Bizony tanulhatott is ottan mindenki. Az érdemekben gazdag tanfésű fejére éljenek közt illesztettük a teljes előismeret koszoruját. Nem sok hiba volt a délnak amikor a másik tanterembe mentünk az 1-2-ik osztályt vezető tanító előadását meghallgatni. Az itt működő tanítónak feladata volt a kis p módszeres ismertetése. Erről az előadásáról röviden csak annyit jegyzek meg hogy: amilyen a mester, olyan a tanítványa! Mert bár a segédtanító még kezdő, már is emberül megállja a helyét. Könnyű annak, akinek olyan mestere van mint Sörögi! Be nem végezhetem igénytelen sorimat, míg a cigándi derék híveknek és Sorögi tanítónak s kedves családjának vendégszerető szíveségükért köszönetet nem mondok. Az iskolában felterített asztalok mellett telepedtünk le az izle-tesen felszolgált jó magyaros ebédhez. Az első pohárköszöntőt nt. Buda János ref. lelkes mondotta a házigazdára Sörögire, buzdítván az ő példájával a tanítókat, hogy »előre!« A t. társaság tagjai közül még sokan emeltek poharat talpra esett beszédek kíséretében. Tudósításomat avval zárom be, hogy adjon az ég kedves hazánknak s egyházunknak sok oly derék híveket, mint a cigándi ref. gyülekezet és adjon sok oly tanítót — mint a párját ritkító, derék Sörögi Márton! B. K.

Sztropkó magyarosodása. Vármegyénknek Galicziával határos legészakibb fekvésű városkájában, Sztropkón június hó 25. 26. 27. és 28-ik napjain ment végbe az állami elemi iskolába járó növendékeknek évről vizsgálat, még pedig oly fényes eredménnyel, hogy e sorok írója kellemes kötelességének ismeri arról az egész vármegye közönségét értesíteni, meg lévén győződve, hogy minden igaz magyar lelki gyönyörrel vesz rola tudomást. Teszem pedig ezt annál örömebb, mert tösgyökeres magyar létem dacára sokfelé hánytattam a sors; hosszabb ideig tartózkodtam a Hurbánok házában is, volt alkalmam elég keserű tapasztalatot szerezni az ottan lakók ocsmány magyar gyűlöletéről, mely abban is nyilvánul, hogy az előkelőbbek, papok, ügyvédek, folyvást tótul társalognak, nemcsak, de sőt lealázónak tartják magyarul beszélni. Ha beszélgetve közeledtek felém, már egy közülök oda sugta a többinek: »Daj pozor, tám je uher!« (Vigyázz, ott a magyar!) Bezzeg más világ van itt! Élve-halva a magyarosodásért, rövid ittlétem óta folyvást élénk figyelemmel kísérem a dolgot. Egyik ámulatból a másikba eszem. Majálisuk volt a gyermeknek, nemzeti színű zászlók alatt nemzeti dalokat zengedezve vonultak ki a szabadba. Kimentem utánuk én is, és egész napon át sem a gyermekek valamelyikétől, sem a kijött felnőttektől egyetlen egy idegen szót sem hallottam még elvéve sem, hanem csak magyart. Sorra látogattam az iskolákat. Gondoltam, hogy talán a magyarnyelv tanulatása mellett elhanyagolják a többi tantárgyakat. Itt is kellemesen csalódtam. Azt az ideális miniszteri tantervet, melyet tiszta magyar-ajku népiskolákban is csak kevés tanító tud ügygyel-bajjal megvalósítani: itt, ezekkel a német- és tót ajku gyermekekkel a leg-sikeresebben feldolgozva találtam. S kié az érdem? Első sorban a derék igazgatótanítóé, Sváby Istváné, kiblen alapos pedagógiai szakképzettséggel odaadó ügybuzgalom és meleg hazaszeretettel van porszóra; utána kartársaié, kik derék igazgatójukat minden tekintetben igyekeznek követni. Nagy érdeme van a tanügy iránt igazán lelkesülő iskolaszéki elnöknek: Degró Péter g. k. plebánosnak s Vázarhelyi Dániel gondnoknak — kik minden tekintetben serényül közreműködnek. Adja isten, hogy vármegyénknek hasonló iskoláiról hasonló tudósításokat kaphassunk! Uher.

Egy másik tudósítónk, ugyan erről a tárgyról írva, így végzi levelét: A magyarosodás terjesztésének, de magának az állami iskolának is nagy segítségére lenne, ha Sztropkón kisdédóvó állítanék fel. A kisdédóvó iskola létesítése tekintetéből Sztropkó város és közönsége nem idegenkedik a tőle kitelhető anyagi áldozatoktól, azonban szegénysége miatt csak keveset tehet. Az anyagi segítség legnagyobb részének tehát kívülről kell jönnie. A magyarnyelvet és népnevelést terjesztő egyesület valóban magasztos, úgy a jelen, mint az utókor hálijára érdemes tettet művelne, ha községünkben a már rég hangoztatott kisdédóvó iskolát mielőbb felállítaná és berendezné. Talán az országos kisdédóvó egyesület ha geográfiai és vagyoni helyzetünkről felvilágosítanék, részletetne bennünket némi anyagi segítségben. Vagy a magas kormánytól nem lehetne kijárni legalább annyi évi segélyt, amennyit (200-300 ftot) a sztropkai állami elemi iskola évente a varannai kir. adóhivatalba beszolgált? Ezt az összeget méltán lehetne Sztropkó város kulturális céljaira fordítani! V. D.

CSARNOK.

A szerelemről.*

(Folyt. és vége.)

Ilyen „szelmi eszményképek,* vagyis típusok, a világirodalom költészetében nem gyérek; de mindmennyi, mint a szerelem tragikus hősei oly utólréhetetlen bensőséggel és érzettel vannak felruházva és festve, hogy ragyogó csillagokként tündökölnek a szerelem láthatárán — és csak »törpék« nek bizonyulnak mellettük a nyomdokaikba lépő embertársaik! Ilyen vezércsillagok: Hero és Leander, Romeo és Julia, Pál és Virginia, Werther és Lotte, Abélard és Heloise sat. Ugyan melyik szerelmes nem ismerné e szerelem hősök egyikének vagy másikának szívzaggató történetét? Igaz, hogy csak költött alak mindegyike, mely érdekűket köti le és képzelőnként annyira elfoglalja! De van e valami valószínűség benne, hogy tényleg meg nem történhetett volna? Ime, például, a Hero és Leander története: A szerelmes papnő, Hero, megszegi istennőjének tett esküjét, kedvese Leander pedig gondtalanul uszik át egy tengert és nem is sejt, hogy minden percben a halál martalékává lehet!

S midőn csakugyan sirját leli a hullámok között, szeretőjének szive utána szakad. Ime, hol van a szerelem kétségbeesésének izzóbb szenvedélye, mint azokban a szavakban, melyek Hero ajkáról feltörnek, midőn Leandernek holtteste előtte fekszik? Csak most tudja, hogy mit vesztett kedvesében: csak most éri a szerelem elvesztett paradicsomát, mikor már hasztalan csókolja a kihűlt ajkakat, az örökké lecsukott szemeket; és mikor már hiába lesi ezekben az élet egyetlen meleg sugarát! A kéz, melyet kezében tart hideg és a belőle áradó fagy sziveig hatol. A fájdalom őrvongóvé teszi őt és őrvongésében maga előtt látja kedvese haláltusáját; és mikor a fájdalom már minden könnyet kiegészített szeméből, egy haldokló lélek mély megindulásával látja maga előtt az üres, közönyös világot: ráborul a holttestre és szive megszakad!

De nemcsak a költők, hanem a regényírók művei is azok, amelyeknek tükrében szoktuk az életet nézni és melyek kitörülhetlen nyomokat hagynak lelkünkben és gondolkozásunkban. Az eredmény pedig az, hogy egy korszak irodalmi tendenciája csaknem mindig meghatározza ugyane korszak szerelmének tendenciát is. Vagy ki tagadhatná, hogy Jean Jacques Rousseau művei nem voltak befolyással arra, hogyan szerettek az ő idejében? Vagy gondoljunk csak vissza a közelmultra, vagyis az 50-es évekre és Dumas (apó) regényeire, melyeket akkoriban úgy olvastak, mint az evangé-omot; továbbá Sue és Soulié regényeire; mind-ezek tragikus szenvedélyekkel és sötét indulataikkal bizonyos szenvedélybe sodorták az olvasó közönséget, nevezetesen a gyulékony ifjúságot, mely — magamat sem véve ki — napi munkáját előbb nem végezhetette, míg péld. d'Artagnan szerelemhő-sének utolsó kalandjával nem volt tisztában.

Látjuk tehát, hogy rendszeren a könyvekből ismerjük meg a szerelmet, melynek megfelelő tárgyat azután az életben szoktuk keresni. Költői színben és lánggal tele, vagy pedig holdsugárfénytől bűvösen elárasztva, mutatják be azt nekünk és gyakran egész életünkön át őrizzük meg azt a benyomást, melyet ifjúságunk legeslegelején belőlük merítettünk volt. Sőt némelykor magunkkal is visszük azokat viszonyainkba, szerelmünkbe és azt látjuk benne, amit a könyvekből sajátítottunk el. Azonban a mai írói nemzedék elszoktat minket a szenvedélyes álmodozástól és az emberi érzést inkább realistikus, de körtani szempontból fogja fel. Azért is mindig megvagyunk leve, ha egy újabb regényben a régi ábrándokat találjuk fel és a mai nyert igazságok helyett, melyek leginkább az őstön befolyást az erkölcsi természetre tárgyalják, azon varázshatású kék ködöt látjuk magunk előtt, mely fiatalabb éveinkben olyan nagy hatást gyakorolt reánk.

Kik manapság kivételesen még naiv lélekkel és romlatlan szívvvel bírnak és még képesek arra a szenvedélyre, melynek neve szerelem, azok nem a felső rétegek 10,000-rei közt, hanem az alsókban keresendők. Itt, a szabad természet minden-napi nyilvánulásainak közvetlen megfigyelése és az erdő és rét folytonos szemlélete folytán, tehát kiválólag a falusi nép romlatlan, műveletlen rétegei közt keresendők és fel is található még az emberi-ség ama boldog töredéke, mely a szerelemnek, mint az emberi szív legerősebb és legtermésze- sebb szenvedélyének, a legnagyobb odaadással hó-dol. Itt, a városi zajtól távol és minden nyugtól menten, legélénkebben is nyilvánul a szerelem; itt a fiatalság legmerészebb gondolatai ő neki szenteltek, és hol és bármikor is az lehet, legyen az akár az északi sark zordon vidékén, vagy pedig az egyenlítő forró égőve alatt: egyenlő erővel tör ki és hódít!

S a szerelemnek az emberi nem történetében

* A zemplénvármegyei orvos-gyógyászati egyesület által rendezett népszerű ismeretterjesztő esték sorozatában márc. 10-én felolvasta Dr. Welzberg Zsigmond.

eme közös jelensége megmagyarázza egyszersmind annak azon tüneteit is, melyek, ha túlzottak, a szenvedély kóros kinövéséiképpen tekintendők, és melyek rendszeren ama finom határvonalon csapnak át, melyen túl a szerelem költészetét megszűnik természetesnek lenni és »kóros eltévedés« jellegét ölti magára. Nem kételkedünk ugyan, hogy a szerelemre nézve nincsen szebb, nem létezik boldogítóbb valami, mint szeretőjének — szeme; mert szemében, mint lelkének hű tükrében jöveve meg-látja a kimondhatlan gyönyörnek egész menyorszá-gát azon esetre, ha szerettetik, és a legkínzóbb fájdalmak egész poklát azon esetre, ha szerelme viszonzásra nem talál. De a szeretők szemének ezen istenítésében, mely valamennyi szerelmes kö-zös tulajdona, rejlik már egyszersmind a tébolynak egy szikrája is; mert a szemek ezen istenítésétől, azon kóros állapotig, melyben kizárólag a szerető-nek csakis szemét, de semmi egyebet nem talál szeretni valónak, már csakis egy lépés! Más ismét kedvesének csakis kezeibe szerelmes. Folyton maga előtt lát oly »eszményi« kezet, mely szerelmének tárgyát képezi, és nyomban elszomorodik ha köze-lebbi vizsgálatnál, a természetben csak némi elté-rést is talál képséményétől. A harmadik megint a női hajnál büvölőbbet nem is ismer és csakis női hajért rajong! Egy negyedik ismét csupán a hangba szerelmes. Szeretőjének hangja »angyali hang« szá-mára, melynek hallatánál a menyországban véli magát és — őrvongni kezd! Az ötödik végre egész lényét szeretője — lábába helyezi; ha szeretője lábát látja, mintha valamennyi baját a lábban ösz-pontosítva látná! De valamennyi szerelmes és ki-vételesen némely józan is, a női kecsesség cégerét a — szájban látja. Nem is hiába jellemzi nagy je-lentőségét ama népdal, mely így hangzik, hogy:

Ez a pici száj,
Jaj be nagyon fáj;
Ha csókját nem élvezni,
De csak képzelni — muszáj!

Látjuk tehát, hogy az imént rajzolt »szerelem bolondjai« és az u. n. »bolond szerelmesek« közt az a lényeges különbség, hogy az utóbbiak a szeretőt egészben véve, tehát testestől-lelkestől imádják, miglen az előbbiek, csakis egy töredéke-ért rajongnak. De, valjuk meg csak őszintén, egy csepp bolondság mindegyik szerelmesben rejlik, ez megirigyelt előzője, míg fiatal és megérdemelt; bün-tetése, ha vén! mert:

Remélni oly nehéz
A kornak alkonyán,
S szeretni tilt az ész
Letűnt remény után

zengi a költő.

Midazonáltal mégis leggyönyörűbb az érett férfunak szerelemvallomása, mert szép és igaz együtt! E szerelem mély, csendes, állandó és me-leg — és egészben véve olyan, aminőt azok kíván-nak maguknak, kik már ismerik a szív boldogsá-gát, de egyszersmind féltik is. Azonban a nő, kinek a szerelem »éltető elem«, és kinek szive mindig áradozik, ritkán hallik meg a komoly és csendes szerelem előtt. Ingerlékeny és ideges ter-mészete az erős szenvedélyt szereti; ő neki csak az szerelem, mely mint szenvedély lép föl, — és bármint koru és tartamu, érte hevül és nyíltan vallja szerelmének! A titkon érte epedő szív, legyen bár-minő mély érzelmű, ritkán akad elismerésére; ő mint hódító, mindig megkívánja, hogy a meghódított hó-doljon is neki, és mint győző elvárja, hogy lábainál lá-sa is a legyőzöttet! Ez okból nem nagy súlyt fektet arra, kit hódított meg tulajdonképpen és e könnyelmű-ségének köszönheti leginkább gyakori csalódásai-nak keservét, mert azt tartja, hogy szeretni, a nő végzet és rendeltetése; és bármily keserű családá-sokon is ment legyen keresztül szive, ha a sze-relem éltető sugara ismét, és valahányszor csak érinti: új életre támasztja eltemetett reményeit; elfeled, megbocsájt és ismét — szeret! Mert a nő

... csak szeretni kész.

S szerelmében magát feloldozó csak!

E ki nem apadó szerelemforrásért pedig tisztelet és becsület a nőknek! Legyenek bár más egyéb tekintetben kifogásolhatók, de a legmagasztosabb érzelmet tekintetében, övék az elsőség!

»Szerelmek szívünkbe nyomott szavai, szent talizmánként kísérenk sirunkig — és valószínűleg — végtelen szerelmének zálogául és sáfáruil teremtet az uristen titeket, oh nők! Hozzátok el a szeretet országát, hogy felvirágozzék a szerelem: mert nektek adatott a megértés hatalma!« mondja egyik hó tisztelőtök — kinek ebbeli nézeteit és óhajait mind is osztjuk, midőn — záradéku — azt mondjuk, hogy: boldog csak azon korszak, melynek női nemzedéke, mindenek dacára, hisz a szerelemben; a férfiban is, a magáiban is, és imádjá azt, mint a szív evangéliomát, édes álmát!

— Mert:

Oh szív édes álma, ha nem álom volnál,
Perc, rövid muló perc, soha el nem múlnál!
Rózsá, mindig nyílnál, el sem is virulnál,
Szerelme, szerelem, jaj be áldott volnál!

KÖZGAZDASÁG.

Tokaj-Hegyalja pusztulása.

— A szakértők tanulmányuja —

A filokszerá-kérdés tanulmányozására az orsz. gazdasági egyesület borászati szakosztályának kö-

vetkező tagjai jelentek meg Tarczalon f. hó 12-én: Miklós Gyula, kir. tanácsos, alelnök, orsz. bor. kormánybiztos, Ordódy Lajos, az orsz. gazd. egy. igazgatója, Baross Károly, orsz. g. e. titkár, Vársárhelyi Béla, gazd. e. elnök Arad, Szij József, ügyvéd Nagyváradról, a gazd. egy. elnöke, Koppéli Géza, orsz. g. e. tag, Nagy Pál, földbirt. Szepesről — Zala — Kozáki Gyula, fővárosi mérnök s szőlőbirtokos, Czeiner Nándor, munkácsi urad. szőlész, Engelbrecht Károly, a bor. lapok szerkesztője, Varga Imre, Kosniskzy Viktor, Szabó Lajos vincellérképezői igazgatók, Guzmán Dénes bor. vándortanár, Nyomárkay József, a zempléni bor. szakoszt. h. elnöke, Hammersberg Jenő, tvszéki elnök bortermelő, gf. Szirmay Vilmos ő felsége szőlőfelügyelője, Constantin Ottó szől. intéző, Löcherer Andor, a zempléni urad. gazd. egy. titkára, Mathiasz János, gf. Andrassy Gyula szőlő igazgatója, Miklós László Szabolcsvm. főjegyző, Füzesséry Ödön, főszlgb., Besseney László, szb., Bíró Géza, borsodi gazd. egyesület titkára, Somogyi, Petrakovits mádi, Zakó, Dienes, Frankó tokaji bortermelők, Horváth László a tarzali vincellérképezde tanára s több tokaj-hegyaljai bortermelő, kikhez dr. Szabó Gyula, Szabó József s a tállyai birtokosok Berzeviczy Eged Abauj vm. gazd. egyesület elnökével Tállyán csatlakoztak.

Az országos bizottság tagjai reggel 6 óra körül érkeztek, kiket a Zempléni vm. gazd. egyesület tagjai a tarzaliakkal a vasutnál fogadván, kocsi-kon az ő felsége szőlőfelügyelőjéhez hajtattak, hol Constantin urnál reggelivel ellátván, az első kirándulás ő felsége tarzali szőlőjébe tétetett, a hol a riparia telep szemléltetett meg.

A telep a vasúthoz közel, tehát az aljban, a legkínőbb agyagos homok — ugynevezett tengerföldben áll, ahol a művelés a legkönnyebb. Két éves riparia sovageba oltott furminttal találkoztunk itt, mely mint új telepítés, az eddigi tokaj-hegyaljai művelési módtól eltérőleg, egy mtr távolságra sorokban lett ültetve.

A szőlő igen jó sötétzöld színben jó erőben áll és szép termésrel kecsegtet.

A riparia alany itten párosítással lett furminttal beoltva, azonban dacára annak, hogy az oltás csupán két éves a riparia-alanyt a reá oltott furmint vastagtagban annyira túlhaladta, hogy annál már kétszeres vastagabb, s mert az alany aránylag igen keveset növekszik, vagyis erősödik, az oltás pedig évről-évre tetemesen erősödik s vastagszik, így az oltás az alanyt mihamar annyira túltengti, hogy az alanyról idővel letörik, s így annak állandósága igen bizonytalan, a miért is a riparia sovage ennek folytán céljának meg nem felelhet.

Több aggály merült fel a forradás hiányossága tekintetében és így sok sikerültnek látszó beoltott tőke a földből kivétellett. s a forradás, a kereszthe alkalmazott lapos metszések alapján bíraltatott meg, s az egyhangulag igazolást lett, hogy a fásrészek forradása hibás, tökéletlen s hogy a fenésedés, (necrose) — már most is, a második évben — nagy mérvű és az oltvány ezért sem biztathat állandósággal.

Ezen telepről az 1888-ik évben 5 hltiter bor szüretett, amely a vincellérképezdeben elköltött ebédnél megízleltett, a tokaji bortermelők részéről határozatlan jellegűnek ítéltetett, melynek sem ize sem színe nem felel meg ez időszakra a nemes hegyaljai furmint jellegének, sőt azon a ripáriának tulajdonítható sajátos fanyarság jelentkezett.

Ily benyomások alatt ment a társaság a Szabó Lajos vincellérképezdei 10 hold terjedelmű szőlőjének megismerésére, mely szénkénegezéssel tartatik fen; Szabó Lajos szőlőjét, mely a régi tokaj-hegyaljai homlitási mód szerint — s így nem sorban áll, van művelve, 4 év óta tartja fel ssénkénegezéssel, mely a tőkéknek ezen rendetlenül való állása miatt kiváló ügyeletet és gyakorlatot igényelt, mert tudva lévő, hogy ha a befecskendezett szénkénez a gyökereket érinti, azok s velük együtt a szőlőt is elpusztul. De ilyen kiveszett tőke nem volt látható, mi nagy dicséretre szolgál tulajdonosának, mert beigazolta, hogy szakértelemmel a szénkéneget a tokaj hegyaljai — nem soros szőlőkben is lehet alkalmazni.

A szőlő a szénkénegezéssel párhuzamosan évente 300—400—500 szeker trágyát is nyert, sőt ez évben már hamu fejtrágyázás is alkalmaztatott, s ily módon tudott a tulajdonos magának évente 5—600 ft jövedelmet biztosítani.

Azonban a szemle alkalmával ezen ily módon kezelt szőlő bár gyönyörű termést mutatott, de a szomszéd paraszt szőlővel szemben, mely szénkénegezve nem lett, hanyatlást tüntetett fel úgy fajának gyengesége, valamint színének bágyadságában.

A hamu fejtrágyázásra eső a nagy szárazságban nem lévén, hatása nem volt észlelhető.

Innen a vincellérképezde tarzali riparia telepre, mely 17 k. hold terjedelmű, s 4 éve áll fen — rándult át a társaság.

E telepen a sor és növénytávolság 120 cmtr., melyen a riparia sovage két és egy éves fásoltásban zöldoltás és szemzésben találtatott.

A fásoltás itt is párosítás útján eszközöltetett. A fásoltásnál, úgy mint az ő felsége szőlőjében, az alany gyengesége, a reá oltott nemes furmint túltengése, a forradás hiányossága és fené-

sedése kivétel nélkül észlelhető volt, mi egyaránt nyilvánult úgy a két éves, mint az egy éves oltásoknál. A zöld oltás itt kevés sikert mutathatott fel. — Egyébként pedig az egy éves igen erőteljes zöld ojtásról nyert buja hajtások mellett is, a necrose, hasonlóan, mint a fásoltásnál a leghatározottabban jelentkezett.

A zöld ojtásnál pedig a riparia sovage szinte nem mutatkozott alanynak alkalmasnak, sem megfelelőnek mert a túlbuján hajtó nemes ojtásnak, egyrészt saját vékonysága és gyengesége, másrészt annak tulterhe miatt — alakot nem bírva adni, annak rövid időn való elpusztulása e miatt elmaradhatatlan. A szemzésnél pedig a szakértők véleménye oda irányul, hogy az oltás túltengése, már az egy éves oltásnál is nagy mérvben jelentkezvén, ez sem biztathat állandó eredményre.

A Riparia hajtása, ezen legkínőbb buzatalaju telepen, rigolirozva és erősen trágyázva is lett, az idegen szakértők véleménye szerint is vékonyak ítéltetett.

A vincellérképezde más helyen fekvő telepen a régebbi soros újabb telepítés a filokszera által táblánként lett kipusztítva s így ottan most csupa új telepítések láthatók. Azonban az első táblakban a furmint, a hárslevelű, a risling, a portugisi, a cirfandli, a earbenet noir, s több más európai bor és csemegeszőlőfaj külön kis táblákban lett művelve, s 4 év óta azok megtámadtatván, tavaly magyar szénkénegezéssel, ez évben pedig, mint-hogy amaz hatástalannak bizonyult, külföldről hozott német szénkénegezéssel lettek kezelve, s hogy a mult évi hátramaradás helyrehozassék, a szénkénegezés már apr. hóban eszközöltetett, s az eredmény megfelelően. Hogy azonban, mely faj szőlőnek vált legkínőbb előnyére a szénkénegezés — végtelent hozni korainak tűnt fel, s az általános nézet, hogy ez irányban a második szénkénegezéssel lehet lesz legbiztosabb ítéletet nyerni.

(Folyt. köv.)

Löcherer Andor.

Szerkesztőségi posta.

D. urnak, *Bulka*. Kézirata szaklapba való. Tessék be-
küldeni a *Közösi Közöny* szerkesztőségéhez.
Pejeltére. — A déli harangozást III. Kalikszus pápa
rendelte el az 1456-iki híres nándorfehérvári diadal emlékére,
s nemcsak a katolikusoknak, hanem az ág. hitv. evangéliku-
soknak is elterjedt ez a szokás *Magyarországon*.

Felelős szerkesztő:

HORVÁTH JÓZSEF.

Főmunkatárs: **DONGÓ JY. GÉZA.**

Kiadótulajdonos: **ÖZV. BORUTH ELEMÉRNÉ.**

H I R D E T É S E K.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

az egész világon a legtökéletesebbnek elismert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, rendkívül érzékenyek és tolosúlylyal vannak ellátva.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük-nél fogva az összes világméretű kiállításokon az első díjat nyert legkínőbb mérlegek.

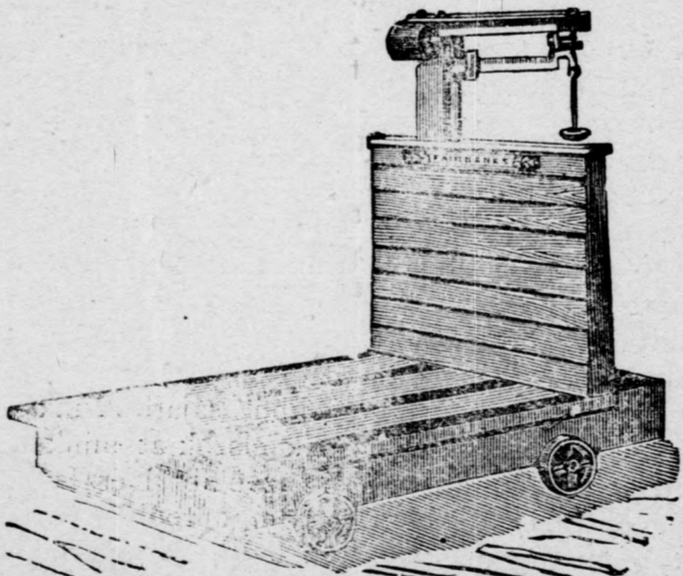
A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tízedes mérlegek árúinál nem magasab-
bak — a hitelesítés, csomagolás és vasútra való feladás költségei befoglaltnak. Gazdasági szekér- és szák-mér-
legeink, valamint marha-mérlegeink a legkedveltebb mér-
legszerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czím: Oszt.-magyar Fairbanks-társaság mérleg- és gépgyára John Blook vezérigazgató

Budapest, Andrassy-ut 12.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a köz-
ponti iroda. Gyár: Újpest — K.-Megyer.

Tk. 411/89. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A gálszécsi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy Vékey Gedeon Zempléni megyei tiszti főügyész
(az állam kincstár képviseletében) továbbá Karpel Jakab, Kar-
pel Léni és a varannói takarékpénztár csatlakozott végrehaj-
tatóknak Brusz György végrehajtást szenvedő elleni 28 frt
21 kr., 48 ft, 56 ft és 65 ft 13 kr. tőkekövetelések és járuléai
iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a
varannói kir. jbiróság) területén lévő a T.-Izsépp község hatá-
rában fekvő a t.-izsépi 36. szám tjkvben 1/2 részben Brusz
György és 1/2 részben Orács András nevében álló 3/8-ad volt
urbéres külterki ingatlanra az árverést 324 frtban ezennel meg-
állapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb meg-
jelölt ingatlanok az 1889. évi július hó 29-ik napján dél-
előtt 10 órakor T.-Izsépp község (biró) házában megtartandó
nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron áron alól
is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becserá-
nak 10%-át, vagyis 32 ft 40 kr. oért. készpénzben, vagy az 1881.
LX-ik tc. 42. §-ában j. árfolyammal számított és az 1881
évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságúmin. rend. 8. §-ában
kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni
vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek
a bíróságtól előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű
elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a gálszécsi kir. jbiróság mint telekkönyvi ható-
ságnál, 1889. évi május hó 3-ik napján.

Görgey, kir. jbiró.

390/89. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c.
102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bécsi cs.
k. keresk. bíróságnak 67716., 69811., 40474., 41833., 40475.,
204619/89., a budapesti VI. ker. kir. jbiróságnak 13600/89.
számú végzéseivel következő bécsi lakosok Franz Liebig ja-
vára 91 ft 68 kr., 173 ft 51 kr., A. J. Stadler Nachfolger ja-
vára 212 ft 50 kr., Fuchs Meindl & Horn javára 301 ft 30 kr.,
58 ft 28 kr., 120 ft, E. J. Mayer javára 119 ft 15 kr., Buda-
pesten székelő első magyar szövö-kötőgyár javára 65 ft 27 kr.
tőkék s jár. erejéig Irányi és Nebesz cég s.-a.-ujhelyi lakos
alperes ellen elrendelt kielégítési végrehajtás folytán nevezett
alperestől s.-a.-Ujhelyben 1889. évi május hó 15-én lefoglalt
s 747 ftra becsült ingóságokra a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró
3238/89. számú kiküldött végzése folytán az árverés elrendel-
tetvén, annak a helyszínén, vagyis s.-a.-Ujhelyben alperes
lakásán leendő megtartására határidőül 1889. ik évi július
hó 9-ik napjának délutáni 4 órája tüzetik ki, amikor a bíról-
lag lefoglalt bolti cikkek, rőfös kelmék s egyéb különféle in-
góságok az 1881. 60. törvénycikk 107. és 108. §§-ai szerint a
legtöbbit ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén
becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak egyuttal mindazok, a kik a lefoglalt tár-
gyakra elsőbbséggel bírnak, miszerint elsőbbségi igényeiket az
árverés megkezdése előtt szóval vagy írásban alulirt végre-
hajtónál az 1881. 60. t. cz. 111. §-a értelmében a különbeni
következmények terhe alatt bejelenteni el ne mulasztják.

Kelt s.-a.-Ujhelyben, 1889. évi június 28. napján.

Pál Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG BUDAPEST.

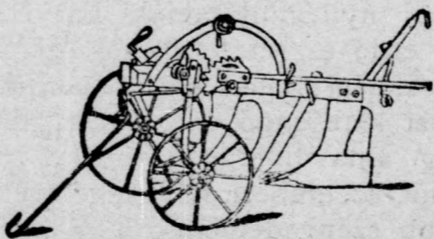
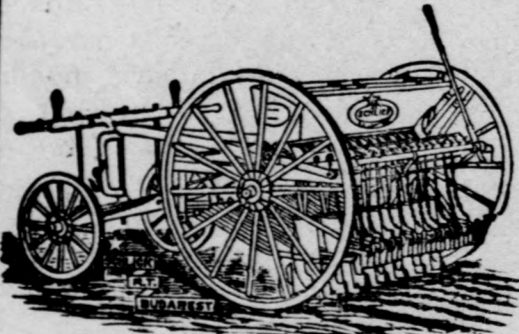
Gyár és igazgatóság: VI. külső váciut 1696/99. Városi iroda és raktár: VI. Podmaniczky utca 14 szám

Gőz- és járgánycséplő készülékek.

SCHLICK-féle szab.
két- és háromvasu ekék.

SCHLICK-féle szab.
Haladás- sorvető-gépek.

Szóróvető-gépek.

Schlick-féle szab. Royal-ekék, Schlick és Vidats-féle eredeti egyvasu ekék és talajművelő-eszközök
boronák és rögtörő hengerek, szecskavágók, repavágók, repázók, tengeri morzsolók, csöves ten-
geri darálók, gabonatisztító rosták, örlőmalmok stb.

Az összes ekék tartalék részben tartatnak. — Előnyös fizetési feltételek. — Legolcsóbb árak.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Jegyzet. Van szerencsénk ezennel t. cz. üzletbarátaink becses tudomására hozni, hogy noha a VI. Podmaniczky
utca 14. sz. alatt lévő irodánk legnagyobb részét a külső váci uton lévő gyártelepünkre helyeztük át, mindazon-
által ezen irodai helyiségünkben t. üzletbarátaink kényelme érdekében egy városi irodát tartunk fenn, valamint hogy
ugyanott építési cikkekünk és gazdasági gépeinkből raktárt létesítettünk.

Kiváló tisztelettel

A Schlick-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság igazgatósága.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelmezz a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétel, kevés szén, de gazdag, félig kötött szén-savtartalmú kiváló hatású különösen **tüdőbántalmaknál** a hol a szabadszén-sav csekélyebb jelenléte megóvja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szén-sav gazdagsága a gyógyhatású alkáli-sóknak a beteg testére be való gyors és biztos felvételét székeli. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabadszén-savtartalmában erősebb ásványvizek, mint a **seltersi-gleichenbergi, tüdőbajokban, különösen tüdővérzéseknél** már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használható.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetében, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfbán**, a Margit-víz otthonosá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapestén: **Dr. Korányi, Dr. Gebhardt, Dr. Navratil, Dr. Poór, Dr. Kétly, Dr. Barbás**; Bécsben: **Dr. Bamberger, Dr. Duschek** s. b. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

präservatív-gyógyszernek bizonyult legközelebb **Triest-Fiumében KOLERA** megbetegedés ellen a

„MARGIT“ borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos főraktár **ÉDESKUTY L.** m. kir. és szerb k. udv. ásványvíz szállítóháza, Budapest.

Ugyiszintén kapható minden gyógyszer-tárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

CZIGELKAI

LAJOS-ISTVÁN-

forrás
jótartalmú-, szikéleges-konyhasós savanyúvíz.

Felülmulhatlan legdusabb szén-sav-savon-tartalma által az egész világ minden ismert ásványvizei közt, bővített tartalma és sok szén-sav miatt az égvényes-s savanyúvizek közt páratlan és legkellemesebb, valamint legkönnyebben emészthető valamennyi jótartalmú ásványvíz közt.

A Lajos-forrás rendkívül hatásos bizonyult a gyomor-, bél-, húgyhólyag- és légutak bántalmainál s görvél-kórnál.

Kizárólagos raktár és szétküldés Magyarország részére

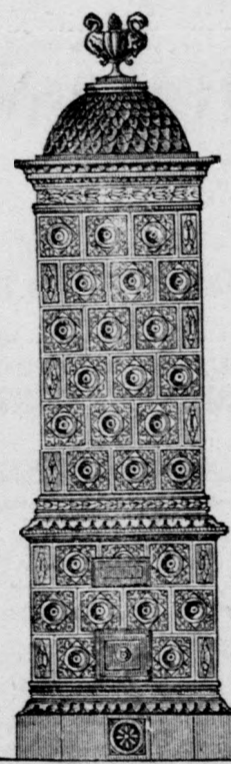
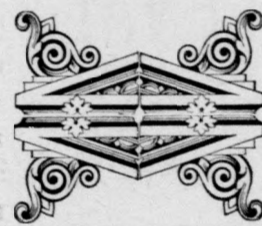
ÉDESKUTY L., magy. kir. és szerb k. udv. ásványvíz-szállító háza, BUDAPEST.

Ugyiszintén kapható minden gyógyszer-tárban és fűszerkereskedésben.

forrás.
Borvíz, leggazdagabb szoda-és szén-savtartalommal.

A legújabb vegyelemzésnél a Czigelkai István-forrás ásványvíz-natron és szén-sav tartalmára nézve, (1000 súlyrész vízben 16 722 natron és 6 784 szén-sav) oly dús-gazdagnak bizonyult, hogy tartalmával az eddig ismert bel- és külföldi ásványvizeket teljesen felülmúlja.

Mіндеzen okoknál fogva a Czigelkai István-forrás ásványvize savanyú borral vegyítve, egy erősebb pezsgó, s ennél fogva üdítő, kitünő italt szolgáltat, melynek kisse sós íze az emésztésre is bír befolyással.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét a hírneves valódi

krakkói cserépkályhákra

felhívni és azokat újból ajánlani; kiemelni továbbá azt, hogy ezen ismert kályhák elterjedése legvilágosabban tanuskodik az anyag jóságáról, szakértelmű felállításról; mert daczára annak, hogy ezen kályhák utóbbi években több oldalról utánoztatnak, mégsem ért fel eddigelé azoknak egyike sem azon előnyökre, melyeket ezen fűtők célirányos szerkezet, tartósság, tűzanyag megtakarítás, díszes és izletes kivitel által méltán kiérdemeltek.

Becsés megrendelését kérem t. cz. **Reichard M. és fia** vagy **Behyna** tőstvér urakhoz **S.-a Ujhelyt**, vagy **hozzám** beküldeni.

Linkesch Samu özv.

vasüzlet Eperjesen.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

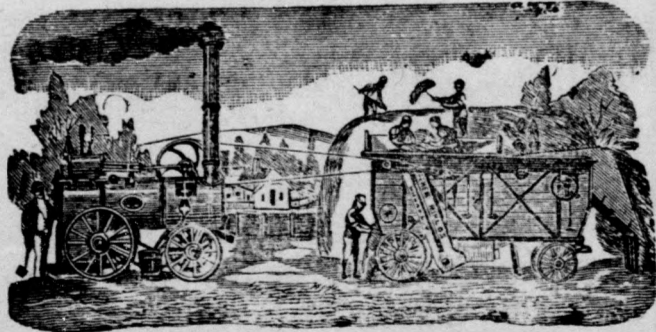
A magyar kir. államvasutak gépgyára

a legújabb szerkezetű s minden tekintetben felülmulhatlan gyakorlatilag **legjobbnek bizonyult**

6, 8 és 10 lóerejű

locomobiljait

fa-, szén- és szalmafűtésre valamint a magvesztés teljes melőzését eredményező szabad. meghosszabbított rázóasztallal és szab. sajátszerű törekrostával ellátott

48, 54 és 60" széles vaskeretű gőz-cseplőgépeit,

mely ujtásokkal immár 450 nél több cseplőgép működik az országban fényes sikerrel, kedvező feltételek mellett ajánlja

Fehér Miklós,

a magyar államvasutak gépgyárának vezérügynöke
Budapest, IX., üllői ut 25. sz., Köztelek.

BALDÓCZI SAVANYÚVIZ

DEAK-FORRÁS.

Kitünő sikerrel használtatik: **tüdőhurtnál** és annak következményeinél, **gyomor- és bélhurtnál**; különösen a gyomor-nedvek túlságos savanyúsága ellen kitünő szer. Tüdővérszek gőmőinek bemeszesedésénél kiváló hatással bír, ép úgy gyermekek hiányos csontképződésénél. E mellett az étvágyat rendkívül fokozza. Vérszegénységénél, skrofulanál, vese- és a húgyszervek bajainál is kitünő.

Mint üdítő ital gazdag szén-savtartalmánál fogva a legkitünőbbek közé tartozik.

Kapható Kassán: ifj. **Novelly Sándor, Beller Károly és Laszner Lipót** fűszerkereskedésében, Megrendelhető:

a **baldóczi fürdő- és forrás-igazgatóságnál**
BALDÓCZ, p. Szepes-Váralja.

Tk. 1266. sz.
1889.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbíróóság mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtatónak ifj. Balogh János végrehajtást szenvedők elleni 9 ft 63 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szerencsi kir. járásbíróóság területén lévő, Rátka község határában fekvő, a rátkai 337. sz. tjkvben ifj. Balogh János tulajdonul felvett 813. hr. sz. Varga-pad őrzésben lévő szőlőre 340 ft becs- és ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi július hó 31-ik napján d. e. 10 órakor Rátka község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fog adni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 34 forint — krt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképe. értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnát előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szerencsen, a kir. járásbíróóság mint telegkönyvi hatóságnál 1889. évi április hó 3-ik napján.

Kiss György.
kir. albró.

Tk. 255/1889. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gálszécsi kir. járásbíróóság mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a államkincstár végrehajtatónak Majorovits Bernát, Majorovics Mayer és Schvarcz Hani ismeretlen tartozkodású (képv. Balogh Lipót ügygondnok által) végrehajtást szenvedők elleni 49 ft 81 1/2 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.ujhelyi kir. törvényszék (a gálszécsi kir. bíróság) területén lévő Kis-Ruszka község határában fekvő a kis-ruszkai 51. sz. tjkvben Majorovits Bernát, Majorovits Mayer és Schvarcz Hani zálogbirtokosok nevében álló nemesi külteki ingatlan birtokjuttalakra az árverést 1876 ftban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi augusztus hó 16. napján d. e. 10 órakor Kis-Ruszka község (bíró) házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 187 forint 60 krajcárt o. értékben készpénzben, vagy az 1881-ik LX-ik törvényzcikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszter rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gálszécsen, 1889. évi május hó 22-én, a kir. járásbíróóság mint tkvi hatóságnál.

Görgey, kir. jbró.

Legfinomabb francia és angol illatszerek s szappanok.

Popp-féle fog- és száj-specialitások bizományi raktára.

Ásványvíz és forrási termények raktára.

T. OZ.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, miszerint ez évben **ásványvíz-raktárt** rendeztem be úgy bel- mint külföldi **gyógyvizekből** és azokat, mint szintén **forrási terményeket** lehető legjutányosabban számítom. — Valódiság és friss töltésért kezesseget vállalok.

Ugyszintén ajánlhatom kitünő minőségű **salloyl szájvíz és fogpor, Adamantline fogpor, Pompadour kézfinomító korpa** és egyáltalán minden kiváló és ártalmatlannak bizonyult toilette szereimet.

Raktáromon folyton készletben van: **Lohse toilette szerel, Richter-féle horgany-készítmények (Pain-Expeller stb.), Moll franzbrantweine, Brázay sós-borszesz, Kothe és Greensill szájvíz, Raymond & Co. toilette szerel, Berger-ugy-szinte Fanta-féle gyógyszappanok, mindennemű desinfiáló szerek, Pepsinbor, Nestle-liszt, Zacherlin rovar-, moly- és poloska elleni irtószerel, mint egyáltalán külföldi és belföldi gyógyszerek zöme, orvosi- és sebészeti cikkek, irrigateurok, inhalator, stb. stb.**

Zlinszky József gyógyszerháza
a „Magyar koronához“ S.-a.-Ujhelyt, főuteza, Dr. Hornyay-féle ház.

Mindennemű kötszerek, sérvkötők, titkos cikkek.

Kwizda-féle korneuburgi állatgyógyszerek.

Mindenemű bőrfinomító szeplő és májfolt elleni kenőcs és moszdó.
Meissner biztosanható tyukszemtapasza.

Általam készített Clavethyál, leghiztosabb tyukszemtíró.
Kriegner-féle Reparator és chinavassbor.

3-3

Sirkövekre feliratok vésése és aranyozása

SIR-EMLEK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNÁL
S.-A.-UJHELYT
Főutcán, a „Vörös ökör“ vendéglő épületében.

MINDEN IDŐBEN
nagy választékban tartok s kívánatra felállítok

POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,
VÖRÖS MÁRVÁNY
és homokkő sirkövet.

Tisztelettel
BURGER ADOLF
vállalkozó.

Sürgőnycim:
Burger Adolf S.-a.-Ujhely.

Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldetik.

Sirkövek újbóli tervezése

Jutányos áron készítenek.

A mindenütt legjobbnak elismert rovar pusztító szer

„Zacherlin“

eredetiben csakis így vehető meg:
mert az csakis üvegcseben létezik

J. Zacherl

nével, és a vételnél óvatosan kell lenni, hogy a papircsomagokban **kraj-czáronkint kimért rovarirtó porral** össze ne tévesszék, mert az hamis.

Még az „eredeti Zacherlin-üvegcsek“ sokoldalú utánzására is komolyan kell in-tenünk a t. vevőket, nehogy az ismét-el-adó jóhírnevű czég hamisítással vagy fél-revezetéssel vádoltassék.

J. ZACHERL, WIEN.

Csomagolt üvegcse

Csomagolatlan üvegcse

Csak eredeti üveg s valódi minőségben és legolcsóbban kapható

S.-a.-Ujhelyben: Szentgyörgyi Vilmos, Sárospatakon: Pavletits Györgynél,
Zlinszky József, Kincsesy Péter, Tokajon: Reiner D. gyógytárában.
chard testv., Deutsch József fia, Weiss Nagy-Mihályban: Marmorstein Simon
Zsigmond, Behyna testvérek és Cs. Bu- és Glück Móránál.
day Ákosnál. Szerencsen: Rochlitz Rezsónél.
Homonnán: Pápay Pál és Szekerek Amb- Tarezalon: Lazary Gyulánál,
rusnál.

Fő-raktár:
J. ZACHERL, Wien I. Goldschmiedgasse 2.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntője KASSÁN, eperjesi-ut 6. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit a közeledő **nyári idényre**, nevezetesen:

Cséplőkészületeit könnyű járással, járgány vagy gőzmozgony általi hajtásra.

Kézi-cséplőgépeit, járgány hajtásra is alkalmazva, szalmarázó készülékkel, vagy anélkül.

Baker- és magtár-rostait, továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat. Szeszgyár-berendezéseket, m. p. Henze-főzők, kavarázó-készülékek, maláta- és burgonya-zúzókat, olajsajtókat és olajmag-pörkölőket stb.

Gépgyárunkban gyártmányainkban jelentékeny készletét tartjuk állandóan s bizományi raktárt

BEHYNA TESTVÉR uraknál S.-A.-UJHELYBEN.

Gazdasági gépeink képes, valamint öntődenknek gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

6-6

Nincs többé fogfájás!! Könnyen vérző beteg és gyulladt foghúst gyógyít és erősít, a fogkövet eltávolítja és képződését meg-gátolja; a szájbűzt azonnal megszünteti napontai használatnál

cs. és k. udvari fogorvos és udv. szállító, valódi

Dr. POPP világ-hírű SZÁJVÍZE
kétszer oly nagy palaezkokban mint eddig.

Ezzel egyidejűleg alkalmazandó

Dr. POPP fogpasztája mely a fogakat ges és szép állapotban tartja.

Dr. POPP Anatherin fogpasztája mely jobb és legfinomabb szer a fogak tisztán tartására és a foghús meg-erősítésére

Dr. POPP fogpora regyogó fehérű fogakat köl-csönöz anélkül, hogy mint más fogporok a fogak zománczát megsértené.

Dr. POPP növényiszappana a legjobb gyógy-pipere-szappan, mindennemű bőrkütsékek ellen és különösen furdókhoz.

Dr. POPP NAPRAFORGÓ VENUS (szap-pana rin.) A leg-ujabb és a legfino-mabb divat-pipere szappanok. A bőrt bárszonyfomná tesz.

Árak: Anatherin-szájvíz 50 kr., 1 firt és 1 firt 40 kr., Anatherin fogpaszta tégelyben 1 firt 22 kr., Aromatikus fogpaszta 35 kr., Fogpor dobozban 63 kr., Növényiszappan 30 kr., Napraforgó szap-pan 40 kr., Venus-szappan 50 kr. E szerek kap-hatók: S.-a.-Ujhelyben: Zlinszky J., Kincsesy P. és Cs. Buda Á. gyógyszerészeknél és Szentgyörgyi V. kereskedőnél.

Előkelő szakférfiak nyilatkozatai.

Dr. Popp J. G. udvari fogorvos urak!
Megvizsgáltam Anatherin-szájvizét és aján-latra méltónak találtam.

Bécs. **Oppolzer tanár**
emerit. rector, magnif. a cs. k. klinika tanára, szász kir. udvari tanácsos stb.

Az ön fogpasztája és szájvizéből, melyeket több esetben nagy sikerrel hoztunk alkalmazásba, kérünk az itteni polyklinika használatára mindegyikből 4 csomagot küldeni.

Dr. Schllöach
a jénai polyklinika assistense.

A dr. Popp J. G. cs. kir. udv. fogorvos ur Anatherin-szájvizét nemcsak a szájnak kellemet-len büze, a lyukas fogak ellen, hanem a foghús sorvadása, a scorbust s a fogfájásoknál is a leg-jobb sikerrel alkalmaztam. **Soldan János**,
cs. kir. főorvos a 9. huszár-ezrednél.

Hamisításoktól óvakodjunk!

Gyakornokul

felvétetik egy, 3—4 osztályt végzett, jó csa-ládból való keresztény fiu **Pápay Pál** vas- és fűszer-üzletében **Homonnán**.

Magyar és tót nyelv szükségeltetik.

Ajánlom a t. gazdaközönségnek a leg-ujabban feltalált, aczélból készült **czu-korrépa-kapáimat** a legolcsóbb áron

Turcsányi Ferencz vaskereskedőnél Szerencsen.

2-3